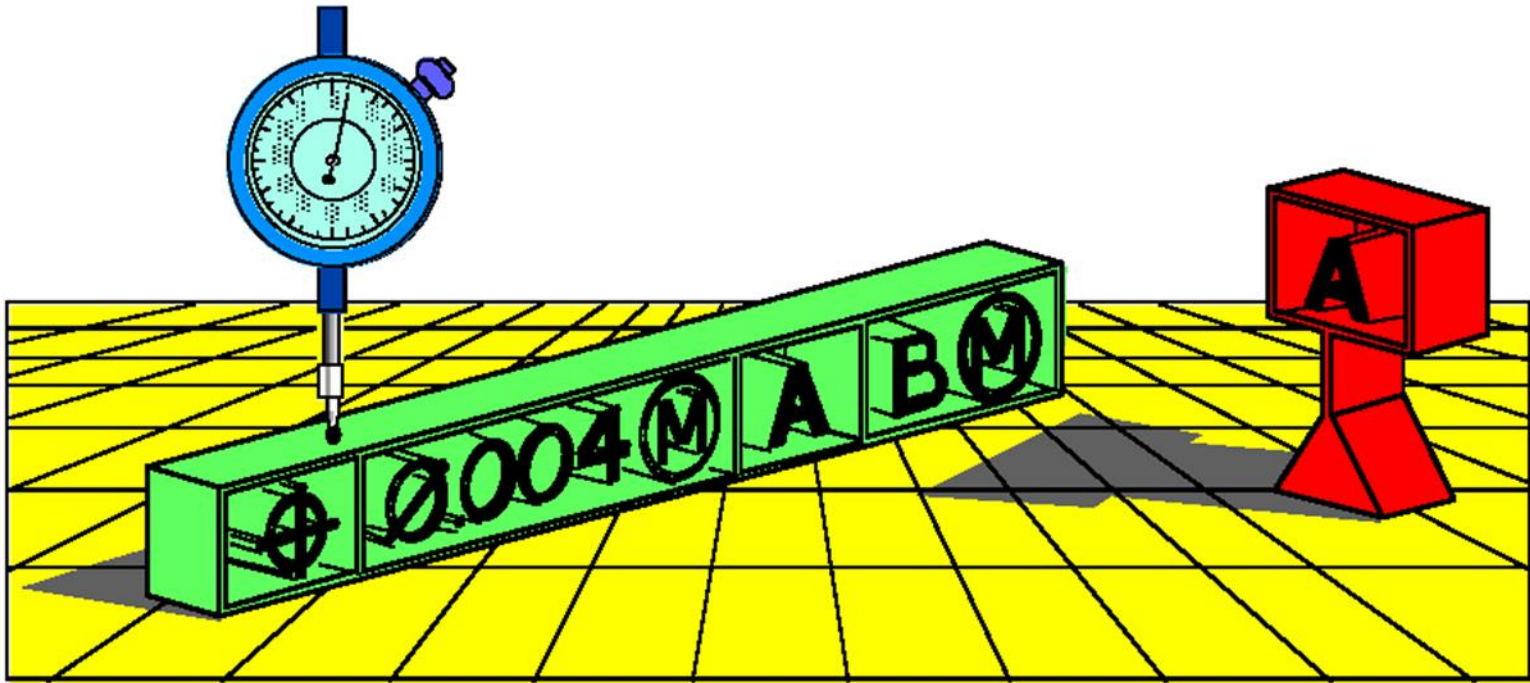

GEOMETRİK BOYUTLANDIRMA VE TOLERANSLANDIRMA

GD&T

Sunum: Mak.Müh.OLCAY ŞENEL

EYLÜL 2021

YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ HAVACILIK VE UZAY MÜHENDİSLİĞİ

❖ Havacılık-Uzay ve Askeri ürün teknolojileri üzerinde 48 yılı aşan imalat - kalite - tasarım danışmanlığı ve eğitim çalışmaları

- ✓ 1975-1980 Gazi Üniversitesi-Makina Mühendisliği/Ankara
- ✓ 1974-1987
13 yıl KKK lığı 5. Ana Tamir ve Bakım Fabrikası
Helikopter Gövde Atölyesi Çalışan-Yönetici
- ✓ 1987-2003
16 yıl TAI - TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayi
Uçak ve Helikopter İmalatı Yönetici-Müh.
- ✓ 2004-2015
11 yıl TUSAŞ Havacılık ve Uzay Sanayi
Eğitim Müdürlüğü Yönetici-Eğitmen
- ✓ 2015-halen
6 yıl TÜBİTAK SAGE Savunma Sanayi
MSG Ürün Tasarım Verisi - GD&T Danışmanı

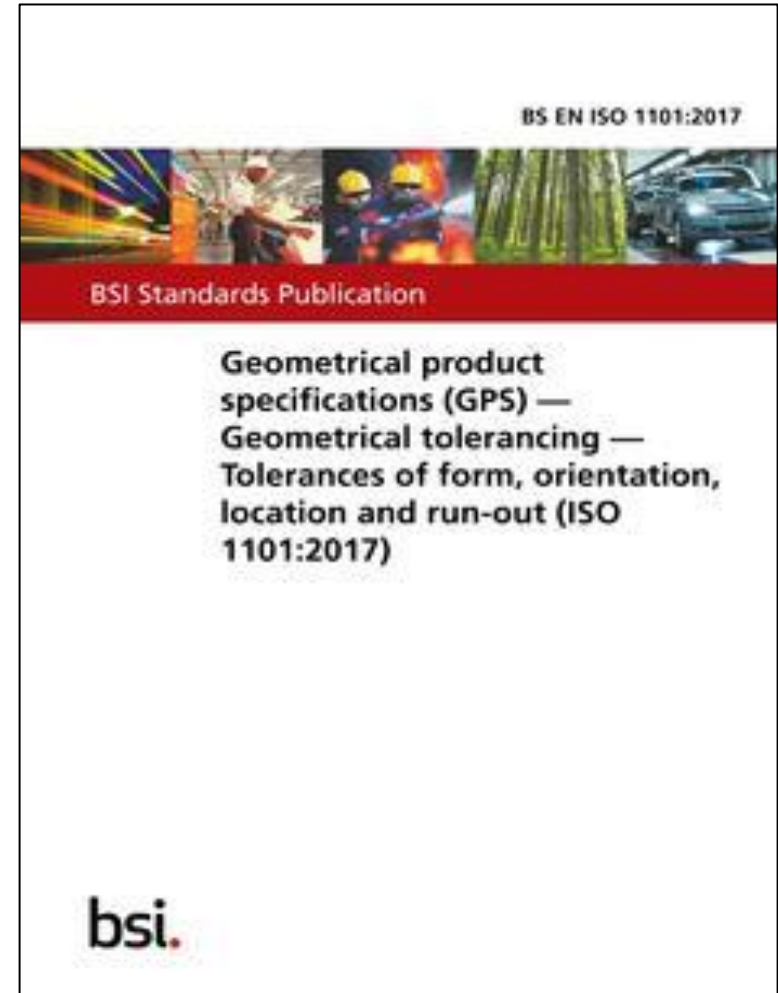
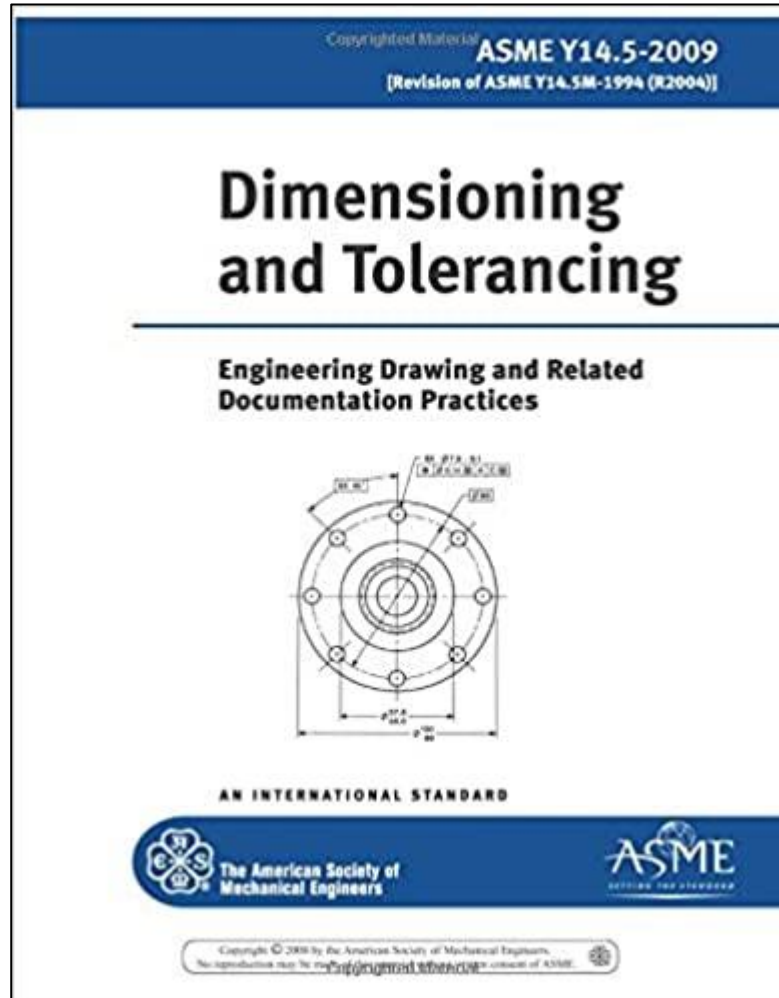
Sunum İçeriği

- Sunumun Amacı
- Mühendislik Teknik Verileri
- GB & T Nedir / Ne değildir ?
- Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?
- Neden Tanışamadık/Tıklamıyoruz ?
- Hangi Teknolojiler / Kurumlar kullanılmalı ?
- Ne zaman / Ne yapmak istediğimizde etkilidir?
- Gelecek

Sunumun Amacı

▪ GB&T ile tanışmak

Geometrik Boyutlandırma ve Toleranslandırma(GD&T) evrensel bir sembolik toleranslandırma dilidir.

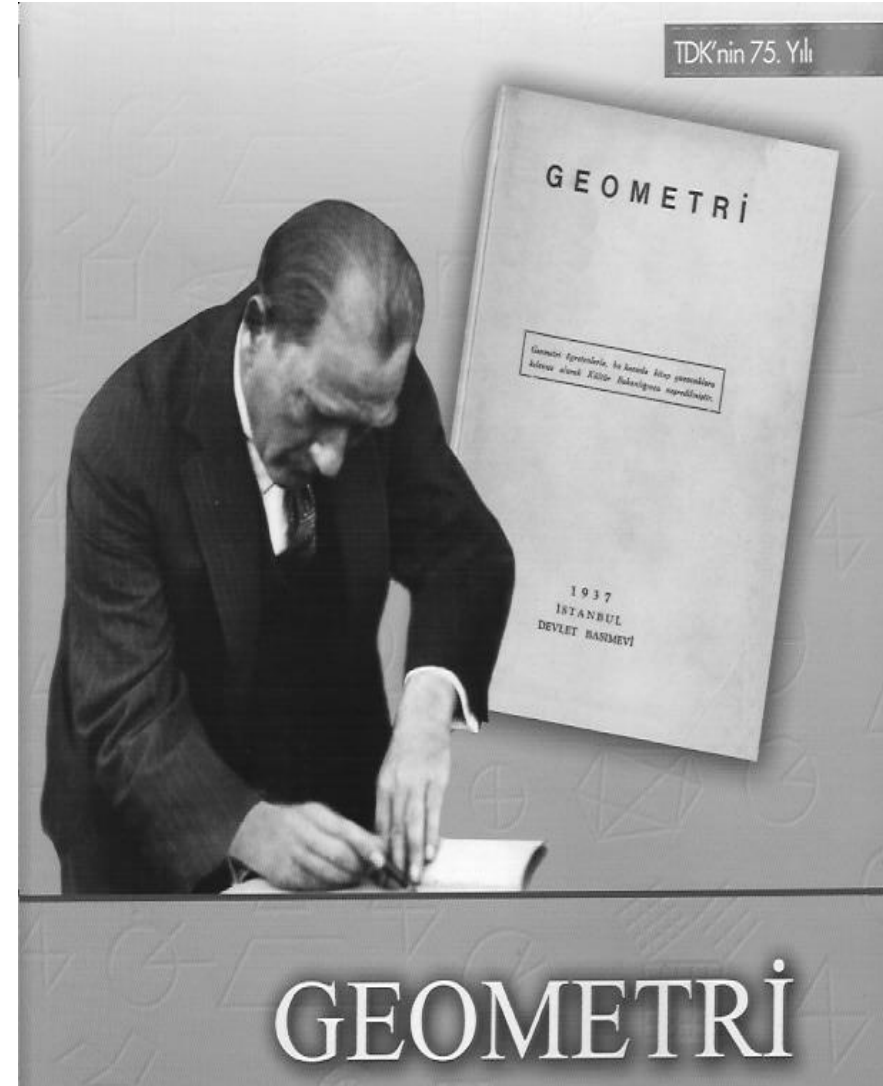

- - NE ?
  - NIÇİN ?
    - NEREDE ?
      - NE ZAMAN ?
- - NASIL ?

7 AXES
Manage future through training

Gsm: 0532 430 3905

Mail: senelolcay7@gmail.com

GEOMETRİ

Teknik Veri Dosyası -TVD

- **TVD** bir müşteri için geliştirilen ürün verisi paketidir. Bir ürünün mühendislik tanımlaması, satın alma, imalat ve muayene, lojistik vb. teknik açıklamalarını veren tasarım ve ürün aşamalarına uygun belgeler

- ✓ Kavramsal
- ✓ Geliştirme-Prototip
- ✓ Gerçekleşme-Üretim

MIL-STD-31000B

MIL-STD-31000B
31 October 2018

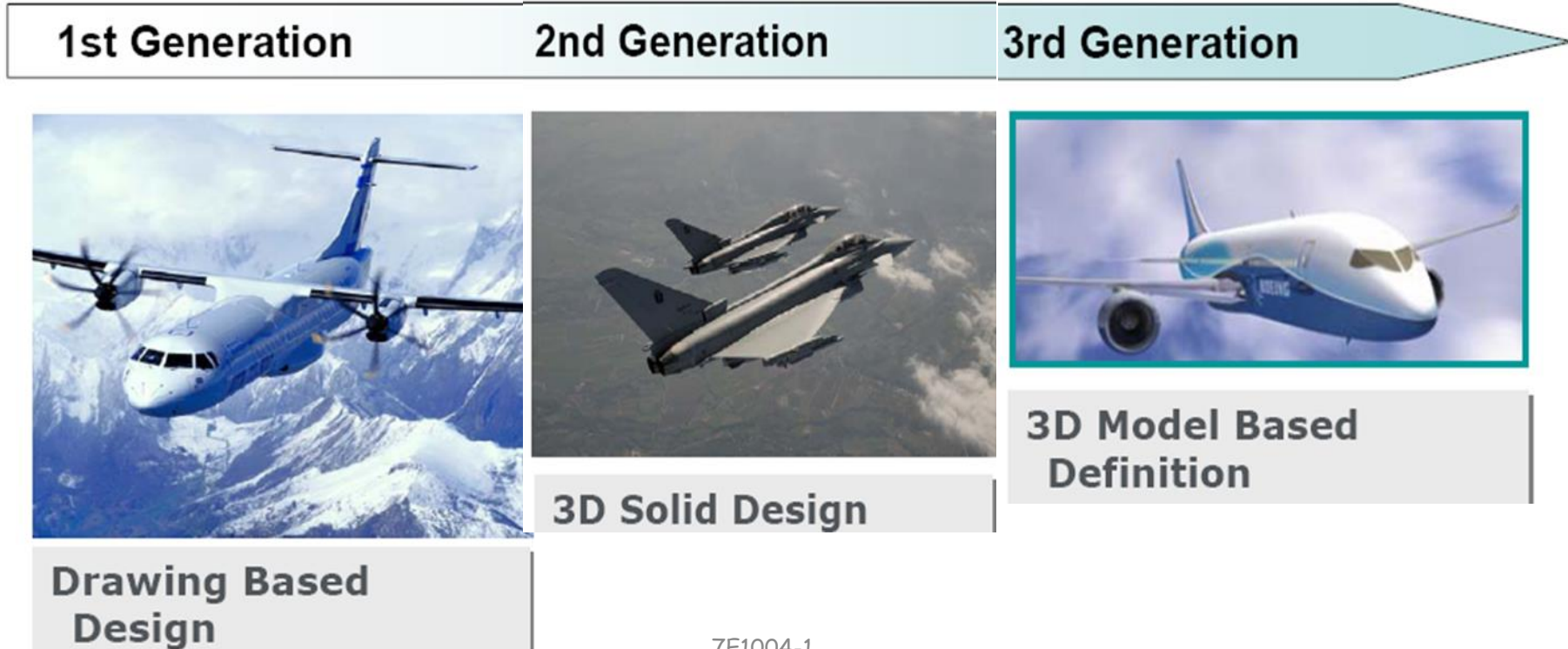
SUPERSEDING
MIL-STD-31000A
26 February 2013

DEPARTMENT OF DEFENSE
STANDARD PRACTICE
TECHNICAL DATA PACKAGES

Mühendislik Teknik Verisi

- **Tarihsel gelişimi**

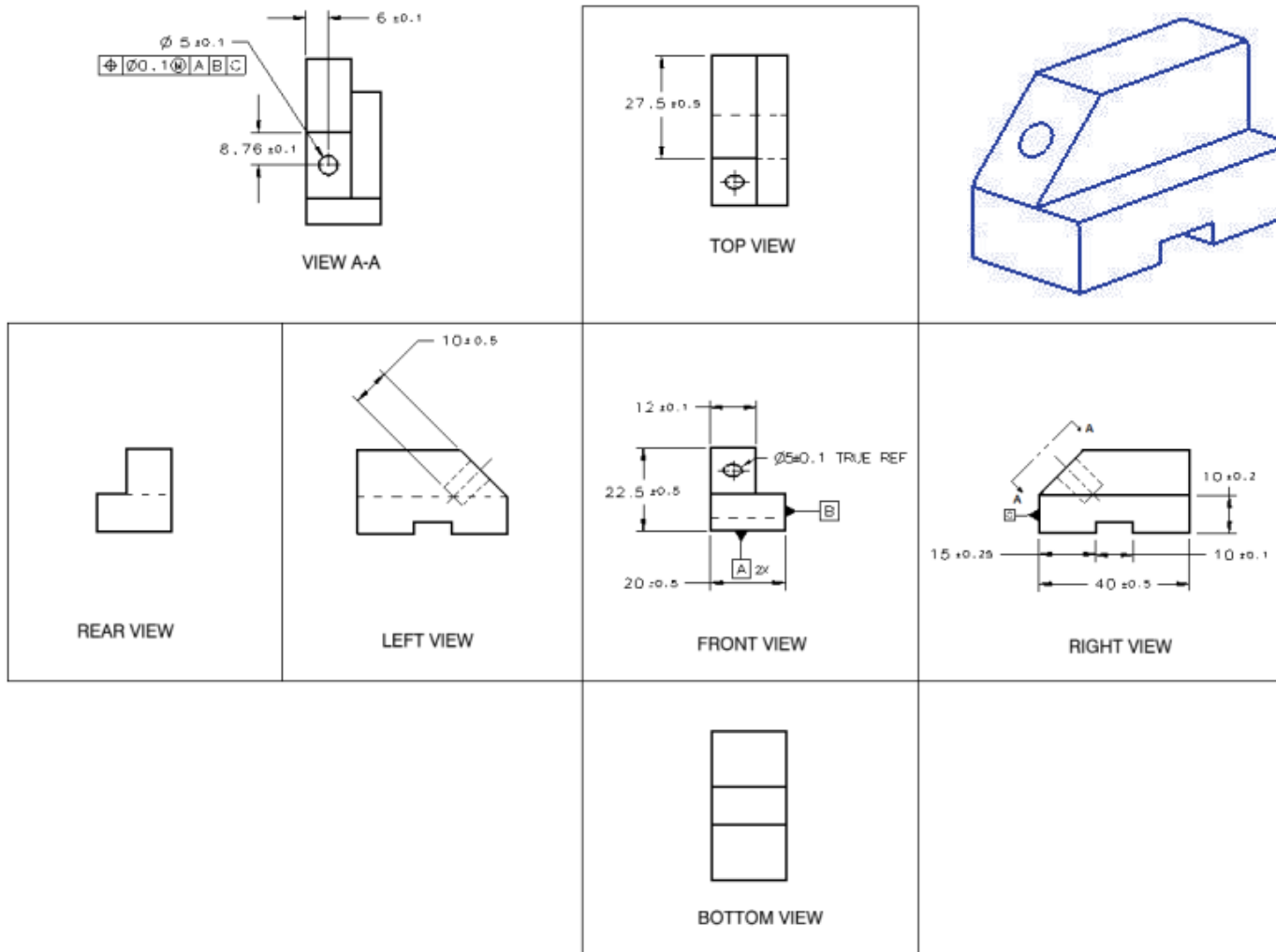
1. Nesil: İki boyutta (2D) kağıt üzerinde -**Teknik Resim**-
2. Nesil: Üç boyutlu (3D) sayısal formatta - **Model** -
3. Nesil: Ürün modelinin tasarım-imalat-kalite açıklamalarını sembollere dayalı bir lisanla oluşturulması - **MBD** -
4. Nesil: Model Esaslı Mühendisliğin(MBD) kurumun tüm süreçlerine aktarılması - **MBE** -

Mühendislik Teknik Verisi

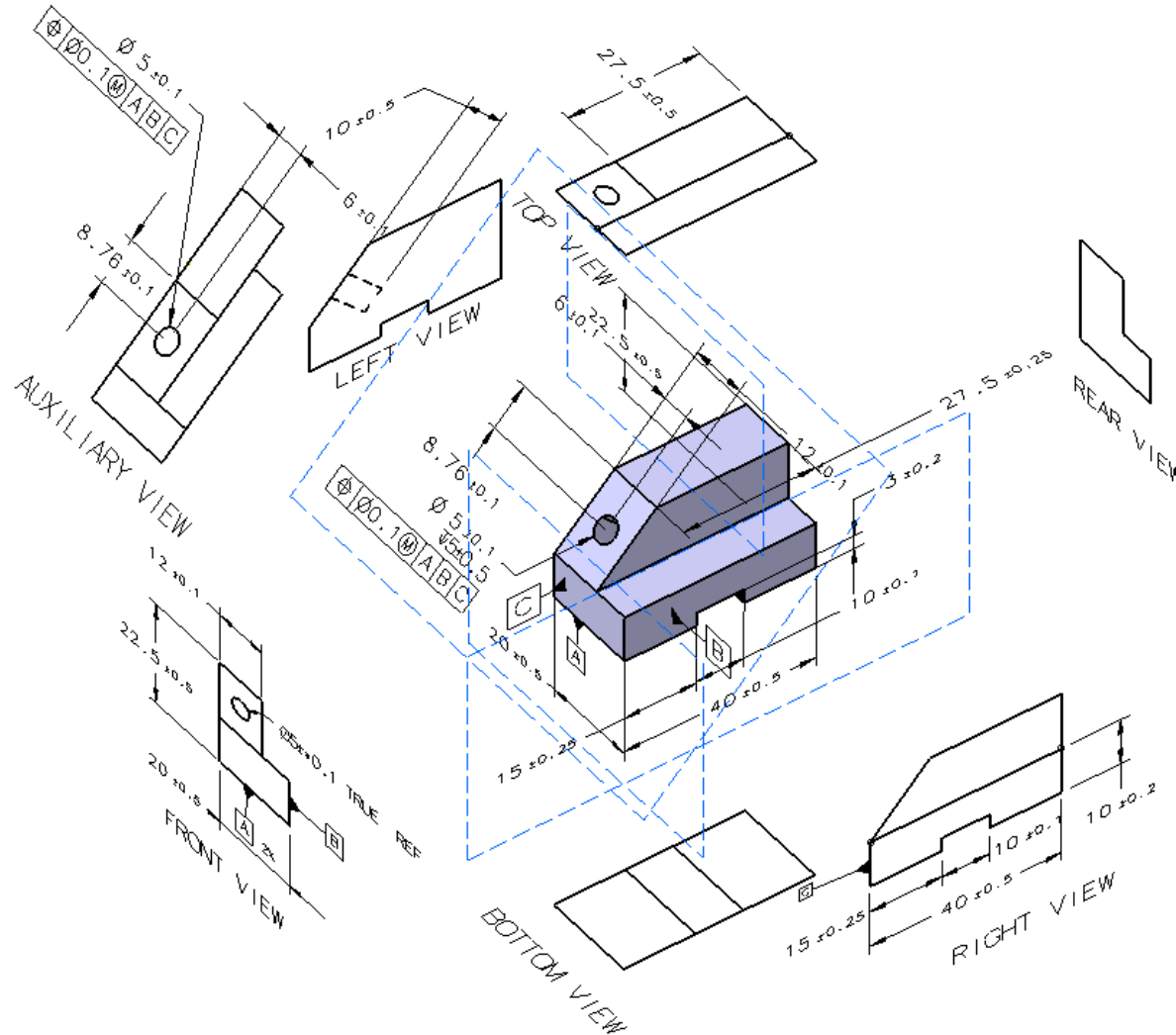
1. Nesil; 2B Tanımlama

3 boyutlu nesneyi 2 boyutta tanımlama (teknik resim)

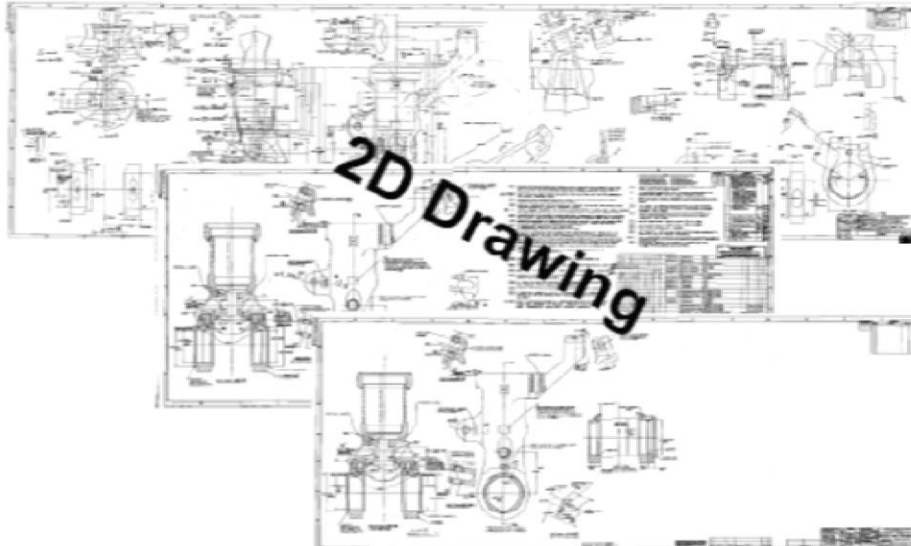

▪ 2.Nesil; 3B Tanımlama

3 boyutlu nesneyi 3 boyutta tanımlama(Model)

- 3. Nesil; Model Esaslı Tanımlama GB&T yi kullanır.

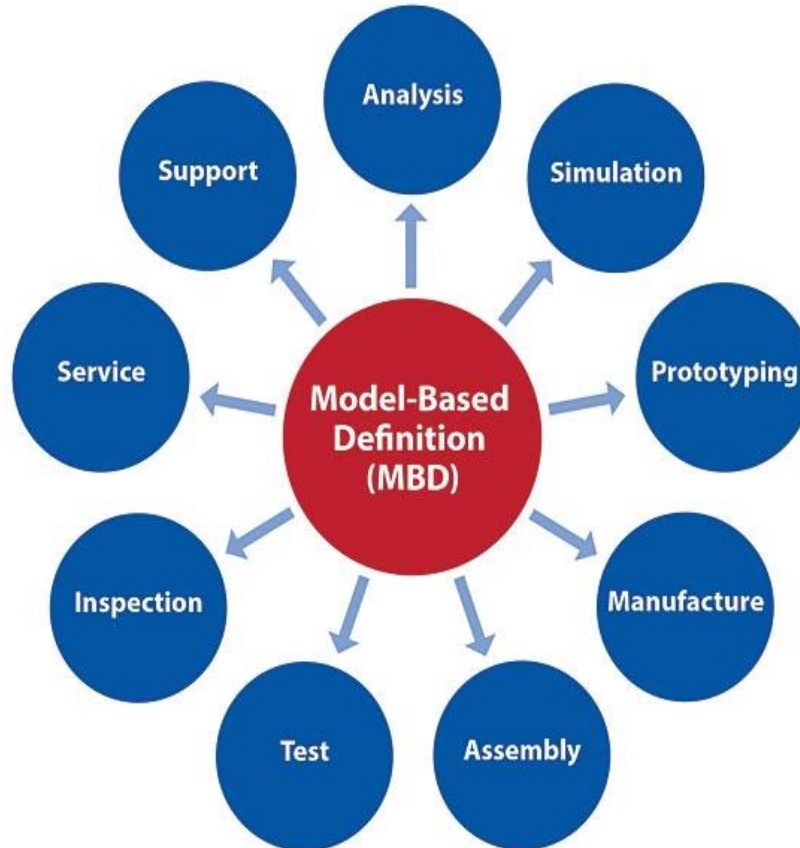

MODEL BASE DEFINITION

• 3. Nesil; MBD

GD&T, MBD'nin gerekli bir bileşeni olsa da, gerçek MBD kavramı, alt tedarikçi kullanımında veri aktarımı ve süreçleri yönetmeye yardımcı olması açısından daha da ileriye gider.

- **4. Nesil; MBEngineering / MBEnterprise**
- MBD böylelikle aşağıdaki kapıları açar ve 4. nesil stratejiyi destekler.
  - Model Tabanlı Mühendislik(MBE)
  - Dijital Ürün Tanımı (DPD)
  - Modele Dayalı İmalat(MBM)
  - Ürün Bilgisi (PMI)
  - Model Tabanlı İnceleme ve raporlama(MBEngineering)
  - Ürün Yaşam Döngüsü Yönetimi (PLM)

- **4. Nesil; MBEngineering / MBEnterprise**
- MBD, parça işleme ve parça doğrulama işlemlerinin tasarım oluşturma sürecini destekleyebilen veya eksiksiz Ürün Yaşam Döngüsü Yönetimi (PLM) sürecini içerecek şekilde tüm süreçlere genişletilebilen ölçeklenebilir (modellenebilir) bir stratejidir.
- MET ortamı zaman tasarrufu sağlar, kaliteyi iyileştirir ve hurda ve yeniden işlemleri azaltır. En önemlisi tasarım-üretim-kalite-konfigürasyon-alt yüklenici yönetimi vb- birimlerin girişimlerinde yetki ve sorumlulukların kullanımlarının standartlaşmasını destekler.(MBE-Model Base Enterprise)

Mühendislik Teknik Verisi-T/R-Model

- **Ürün Tanımlama Verisinin yetkilendirilmesinin önemi**

Created by Design Activity	Authority	Deliverables
1) 2D Drawing <i>(No 3D Model)</i> full definition in drawing	2D Drawing	Drawing Only
2) 3D Model + 2D Drawing full definition in drawing	2D Drawing	Drawing Only
3) 3D Model + 2D Drawing partial definition in both; most common	Geometric Model & 2D Drawing	Both
4) 3D Model <i>(No 2D Drawing)</i> full definition in model	Model	Model Only

GD&T Karakterleri

	Tolerans Tipi	Karakteristik	Sembol	Kontrol
Yerel Unsurlar için	Form (Biçim)	Doğrusallık (Yüzey)	—	2B
		Doğrusallık (Eksen)		3B
		Düzlemsellik		3B
		Dairesellik		2B
		Silindiriklik		3B
Yerel veya İlişkili Unsurlar için	Profil	Çizgisel Profil		2B
		Yüzey Profili		3B
İlişkili Unsurlar için	Oryantasyon (yönelim)	Açısallık		3B
		Diklik		3B
		Paralellik		3B
	Konum	Pozisyon		3B
		Eşmerkezlilik		3B
		Simetri		3B
	Yalpalama (salgı)	Dairesel Salgı		2B
		Toplam Salgı		3B

* Oklar dolu veya boş olabilir

Mühendislik Teknik Verisi

- MBD GD&T yi , GD&T de ürünün hikayesini anlatır

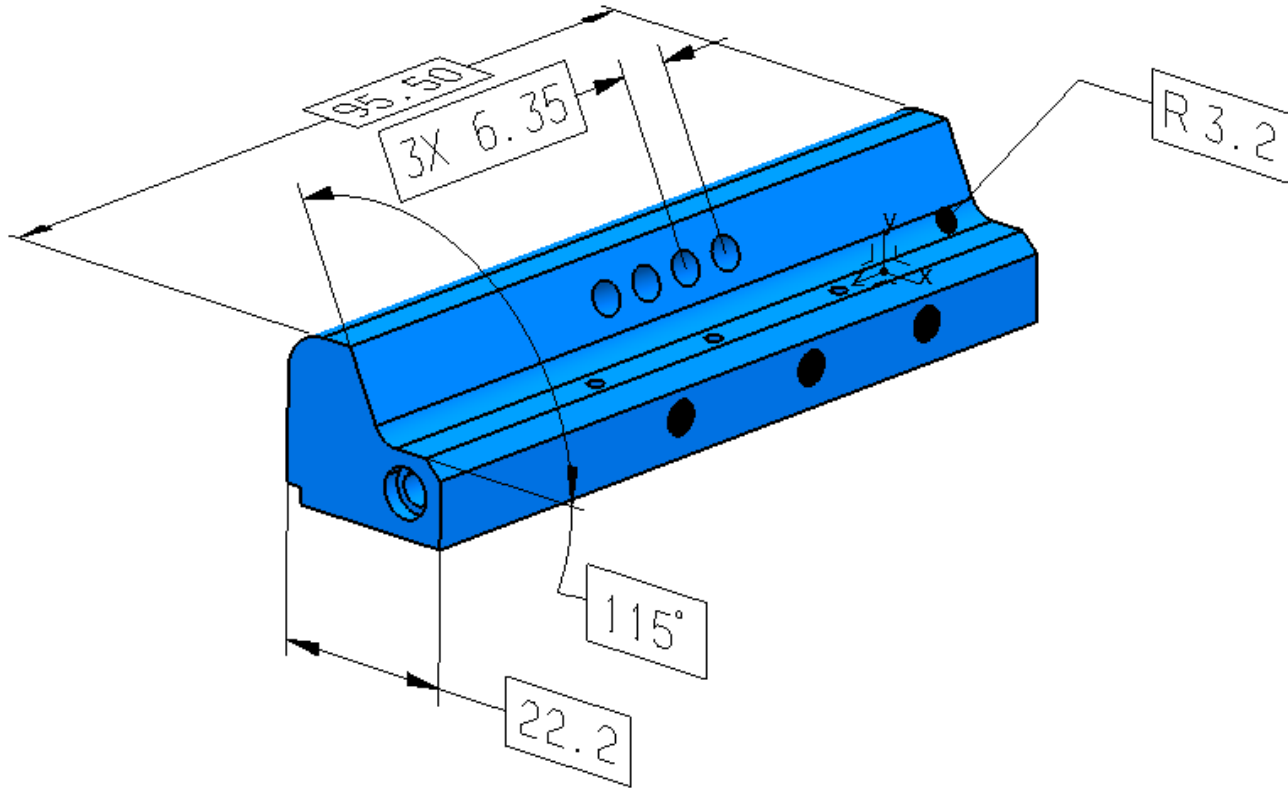
(ASME Y14.5 -1994' de yer alan semboller)

Terim	Sembol
En Fazla Malzeme Durumunda (toleranslı bir değer için kullanıldığında)	Ⓜ
En Fazla Malzeme Sınırlarında (datum için kullanıldığında)	
En Az Malzeme Durumunda (toleranslı bir değer için kullanıldığında)	Ⓛ
En Az Malzeme Sınırlarında (datum için kullanıldığında)	
Uzatılmış Tolerans Bölgesi	Ⓟ
Serbest Durum	ⓕ
Teğet Düzlem	Ⓣ
İstatistiksel Tolerans	Ⓢ
Çap	∅
Küresel Çap	S∅
Yarıçap (Radyüs)	R
Kürsel Yarıçap	SR
Kontrollü Yarıçap	CR
Referans	( )
Yay Uzunluğu	⌒

Terim	Sembol
Öteleme, Datum Ötelemesi	▷
Eşit Olmayan Profil Dağılımı	Ⓤ
Kural 1'den Bağımsızlık	Ⓡ
Devam Eden Unsur	Ⓢ
Kare	□
Boyut Başlangıcı	⊕
Arasında	↔
Çepeçevre (iki boyut)	⊕
Her yerde (üç boyut)	⊕

(ASME Y14.5 -2009 ile gelen ek semboller)

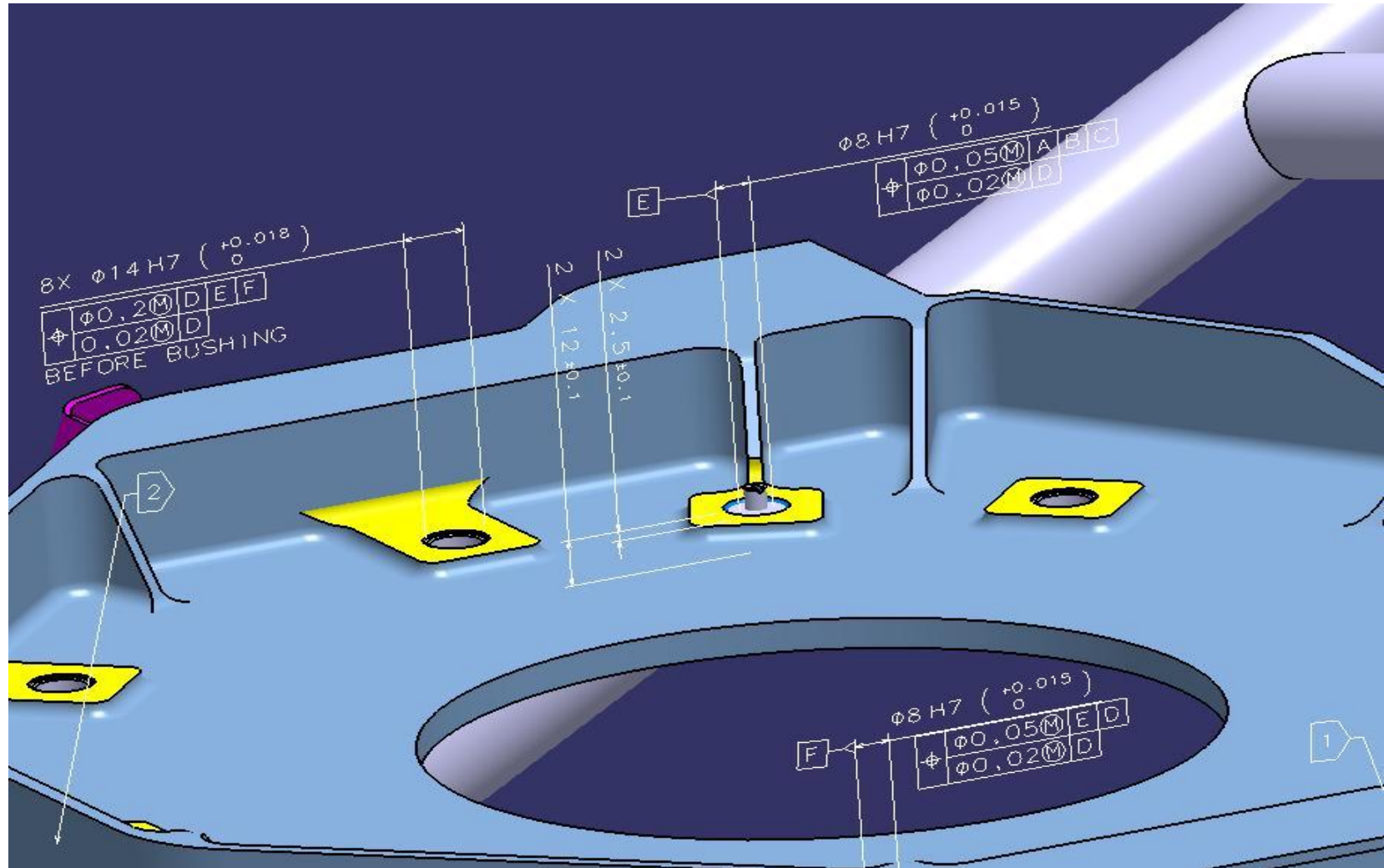
- **Temel Boyutlar** teoride mükemmel toleransı olmayan boyutlardır ve imalat / ölçüm tezgah hareketleridir

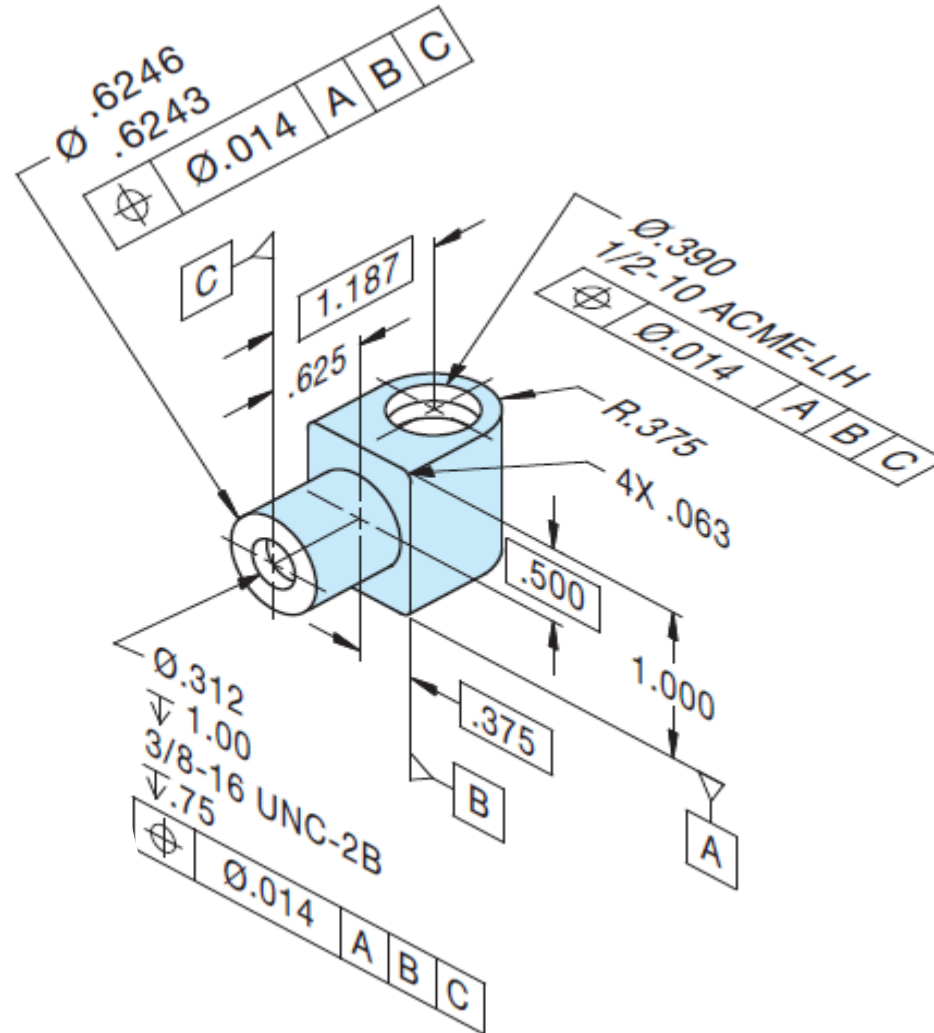
Mühendislik Teknik Verisi

- Model Esaslı Tanımlama GB&T' yi kullanır.

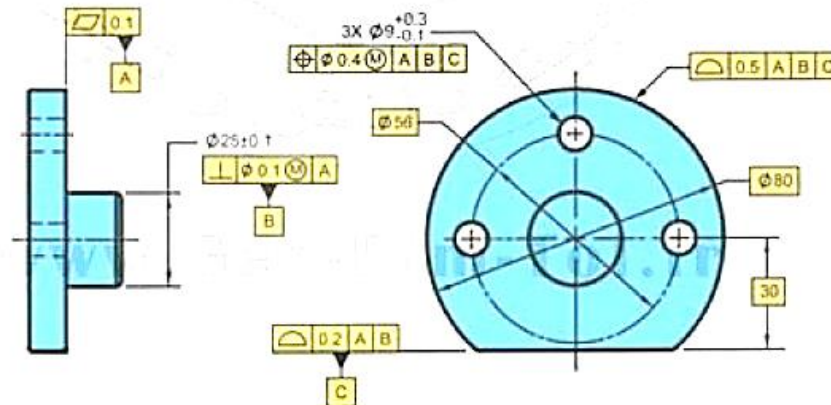
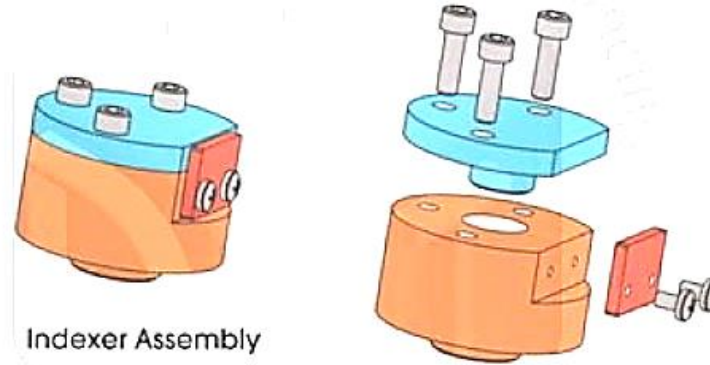
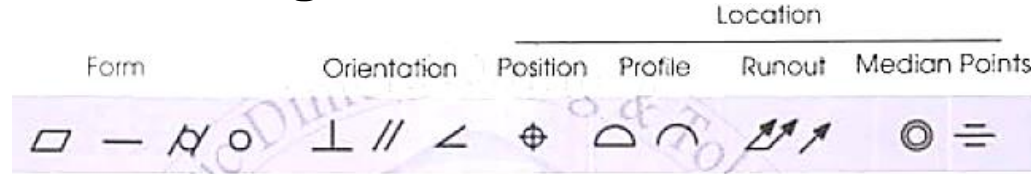
GB&T Nedir / Ne değildir ?

- 3 Boyutta ürün verilerini açıklamak için her yerde, herkesce okunabilir, yazılabilir ve anlaşılabilir, pratik ve görsel bir uluslararası mühendislik dili.

GB&T Nedir / Ne değildir ?

- Tasarımcının ne/nerede/nasıl niyetini, parça özelliklerine iliştirilen sembollerle grafik olarak anlatır

GB&T Nedir / Ne değildir ?

- Parça unsurları arasında ilişki sağlar

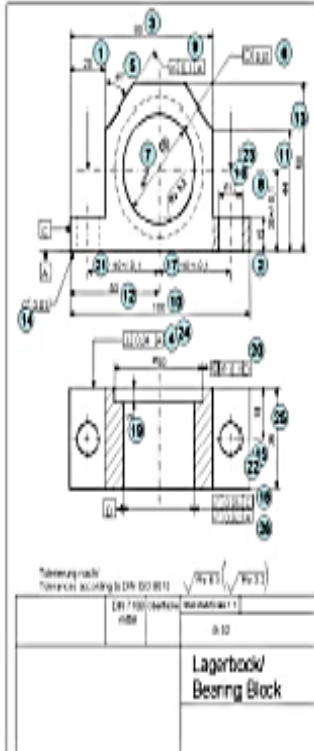

İki boyutlu (+.-)
toleranslandırmayla
asla sağlanamayan
gereksinim

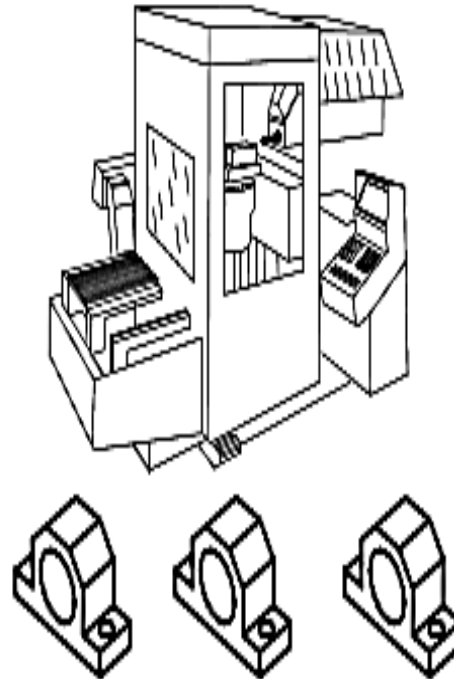
Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- Fonksiyonların bilgiyi eşsiz ve doğru yorumlamasını sağlar

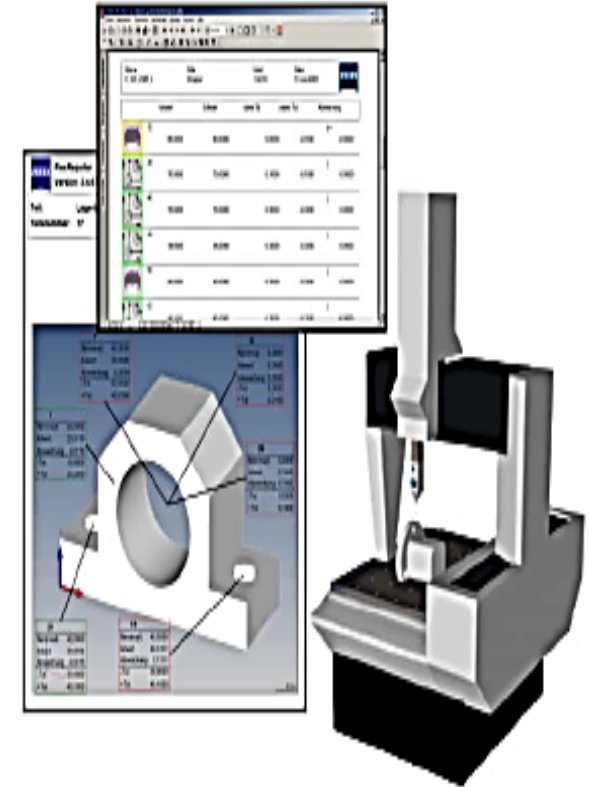
Tasarım
CAD

İmalat
CAM

Kalite
CMM

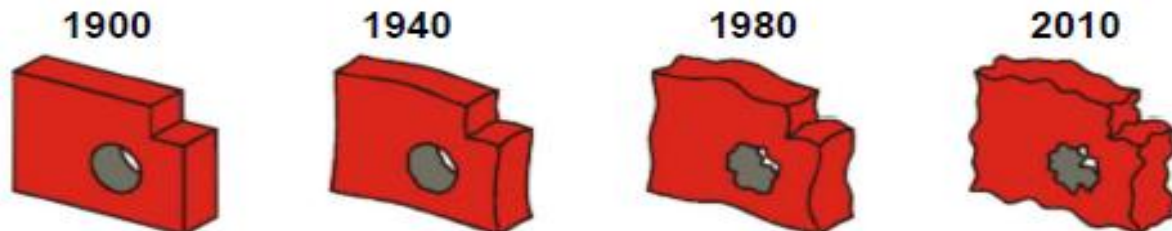
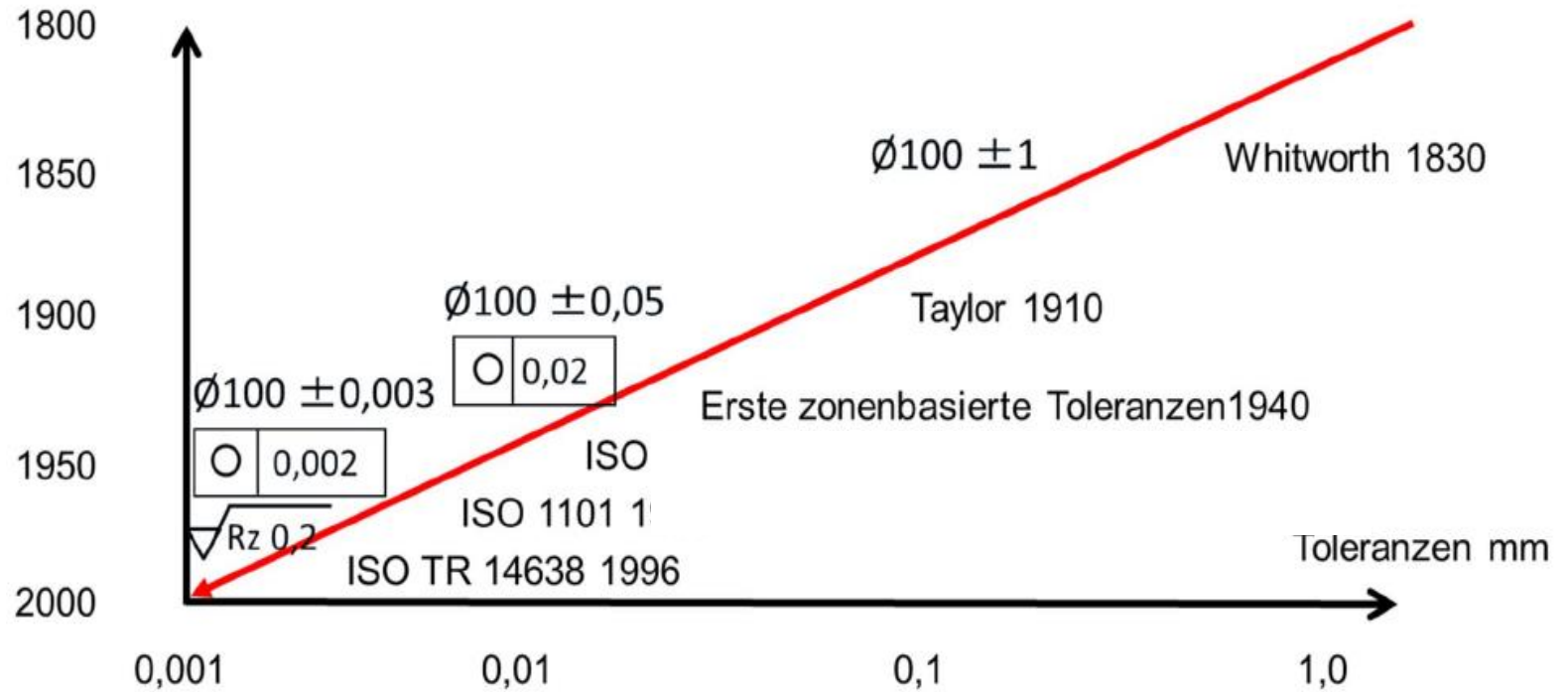
Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- MBD, tüm CAD yazılımlarının tüm metroloji cihazlarıyla açık bir şekilde iletişim kurmasını sağlar

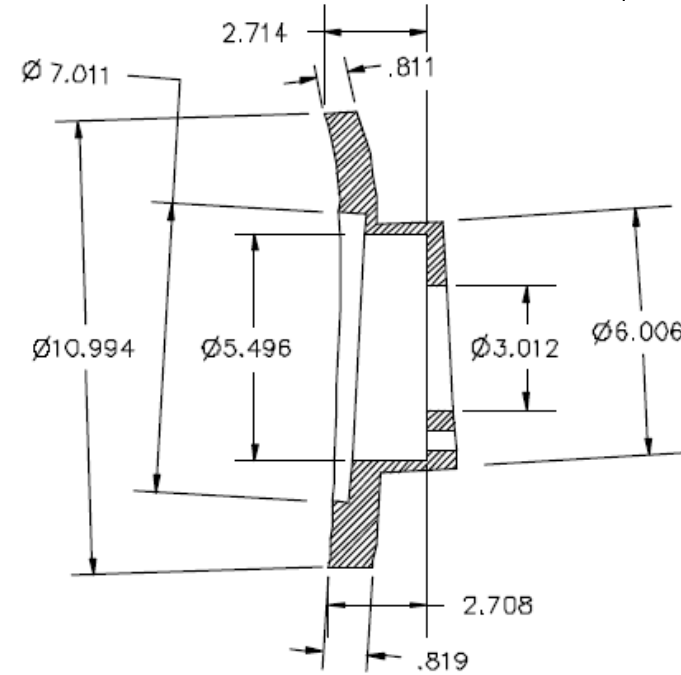
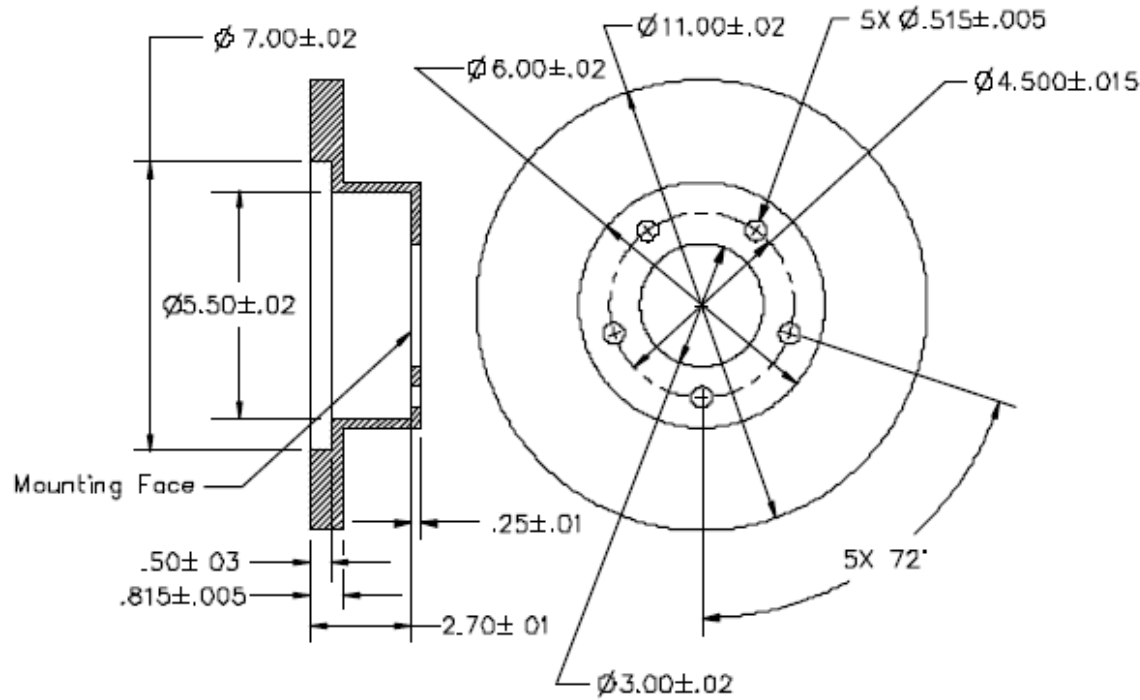
Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- Parçanın fonksiyonel hassasiyetine uygun datumlama ve kalifikasyon ile tolerans yığılmalarını engeller.

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

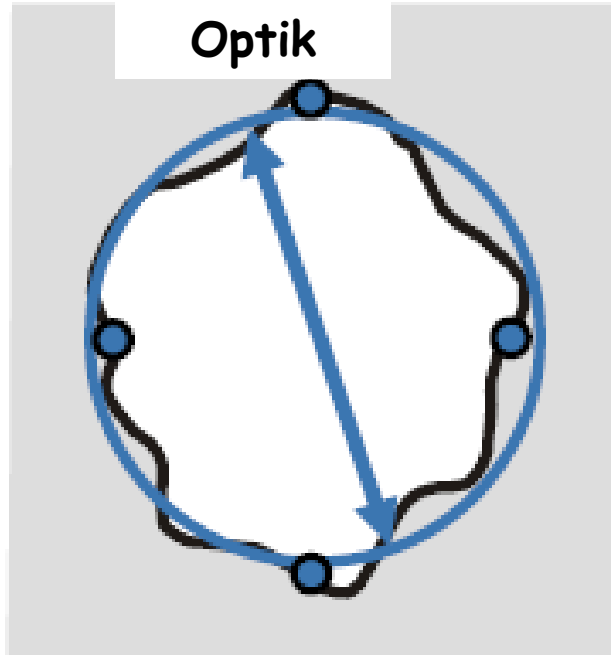
GD&T kullanmayan teknik Resim:

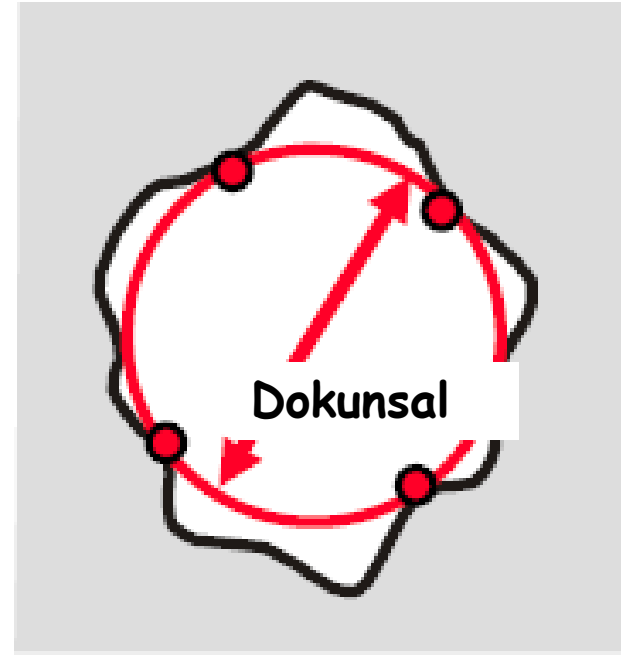
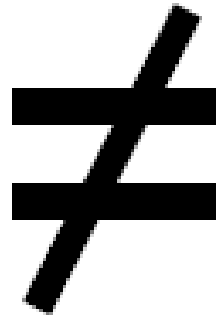
GD&T olmadan çizime uygun üretilmiş parça

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- **2B ile 3B ilişkisini düzenler.**
  - Kural=1, Boyut formu sınırlar (ASME Y14.5)
  - Örtü Şartı **E**, (ISO 8015)

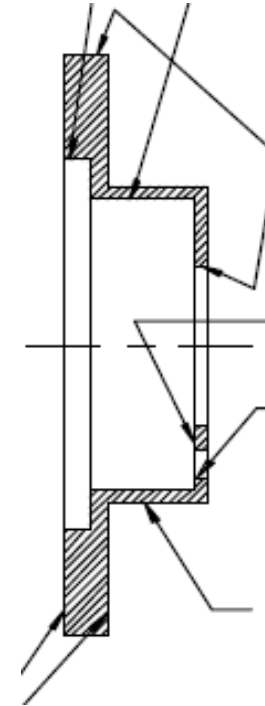
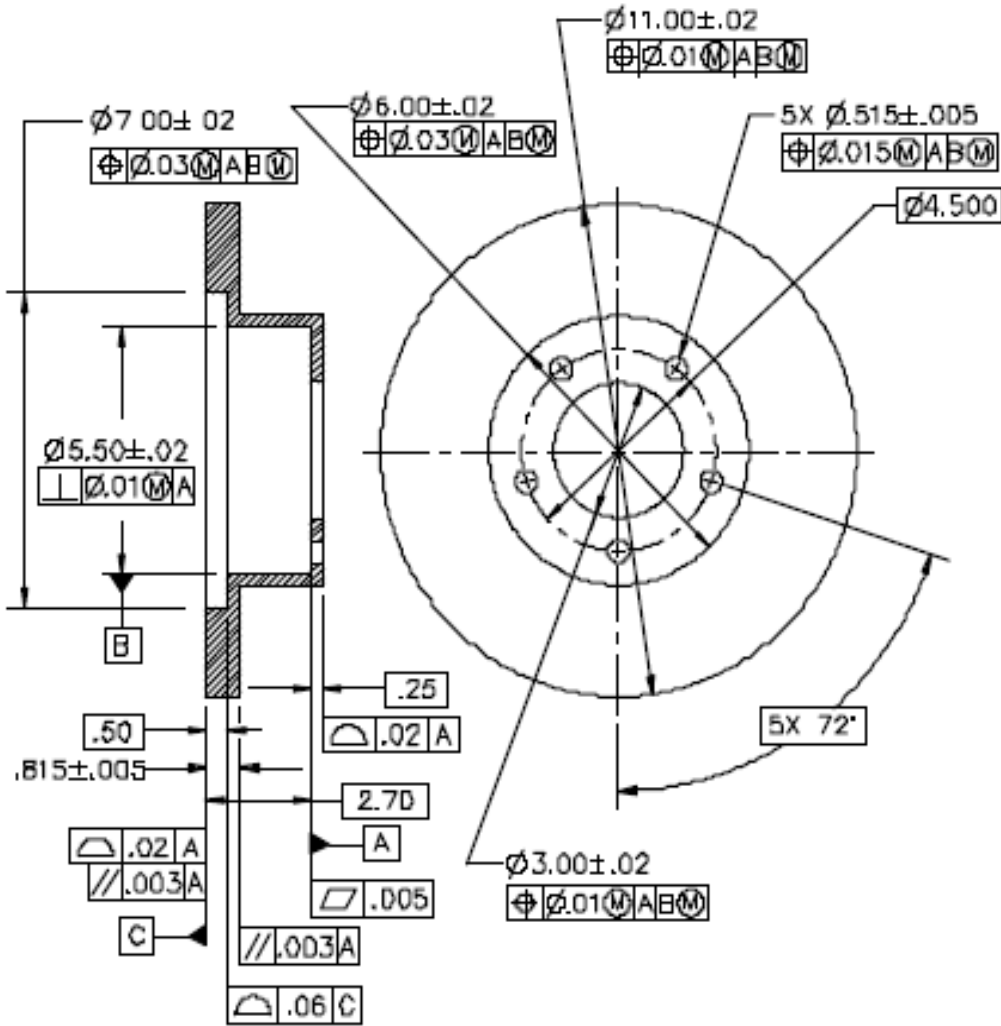
2 BOYUT

3 BOYUT

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

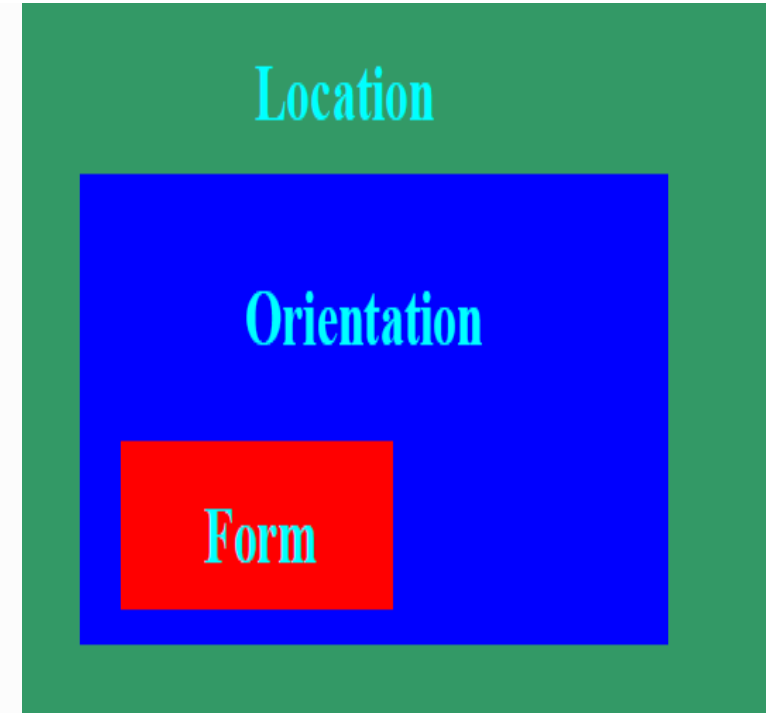
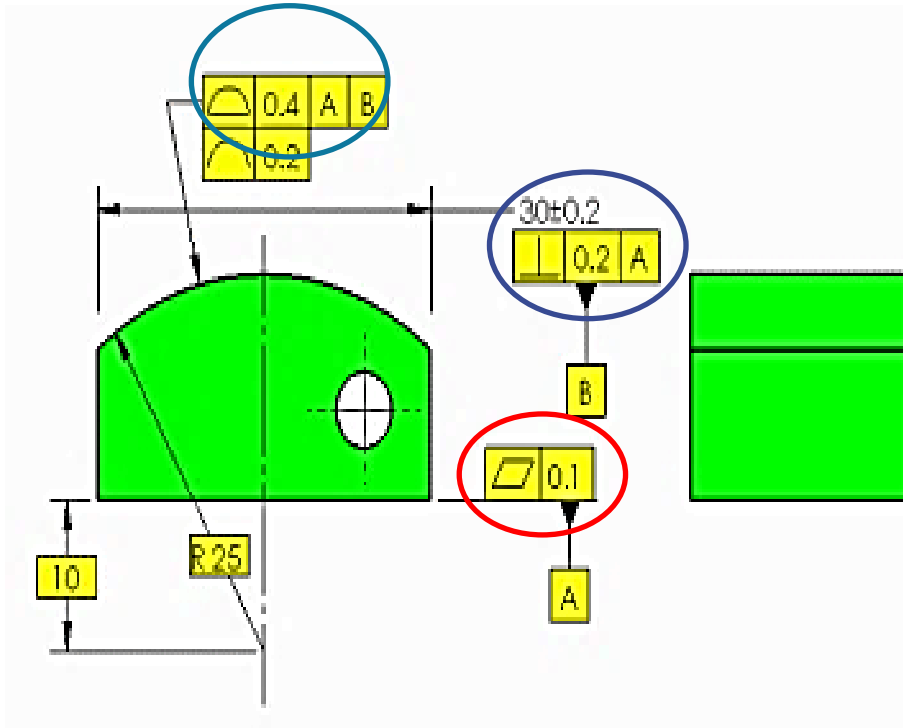
GD&T kullanan teknik Resim:

GD&T kullanan çizime uygun istenen şekilde üretilmiş parça

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- Form kontrollerinin Yönelim ve Uyum ile ilişkisini kurar ve değiştirilebilirlik(I/R) özelliği kazandırır

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

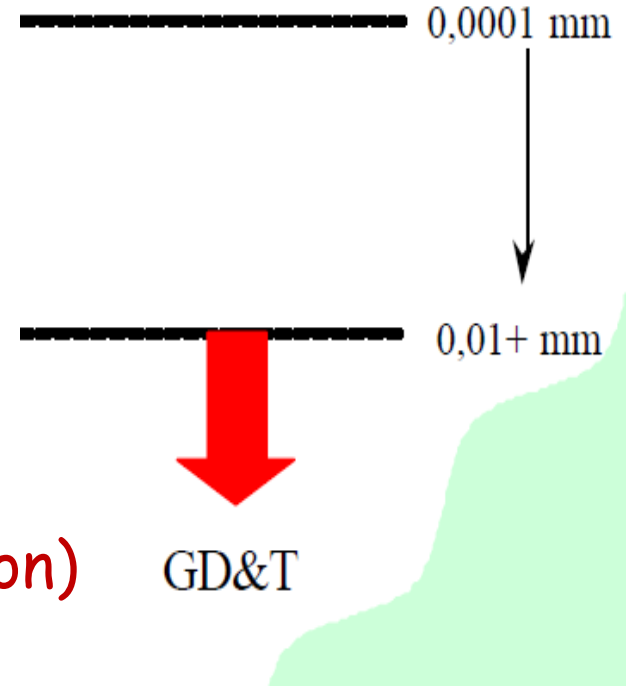
▪ Metroloji hiyerarşisi içerisinde GD&T nin yeri,

• Yüzey süreksizlikleri

- Pürüzlülük (roughness)
- Dalgalılık (waviness)
- Kenar sapmaları (edge)

• 4 seviyede kontrol:

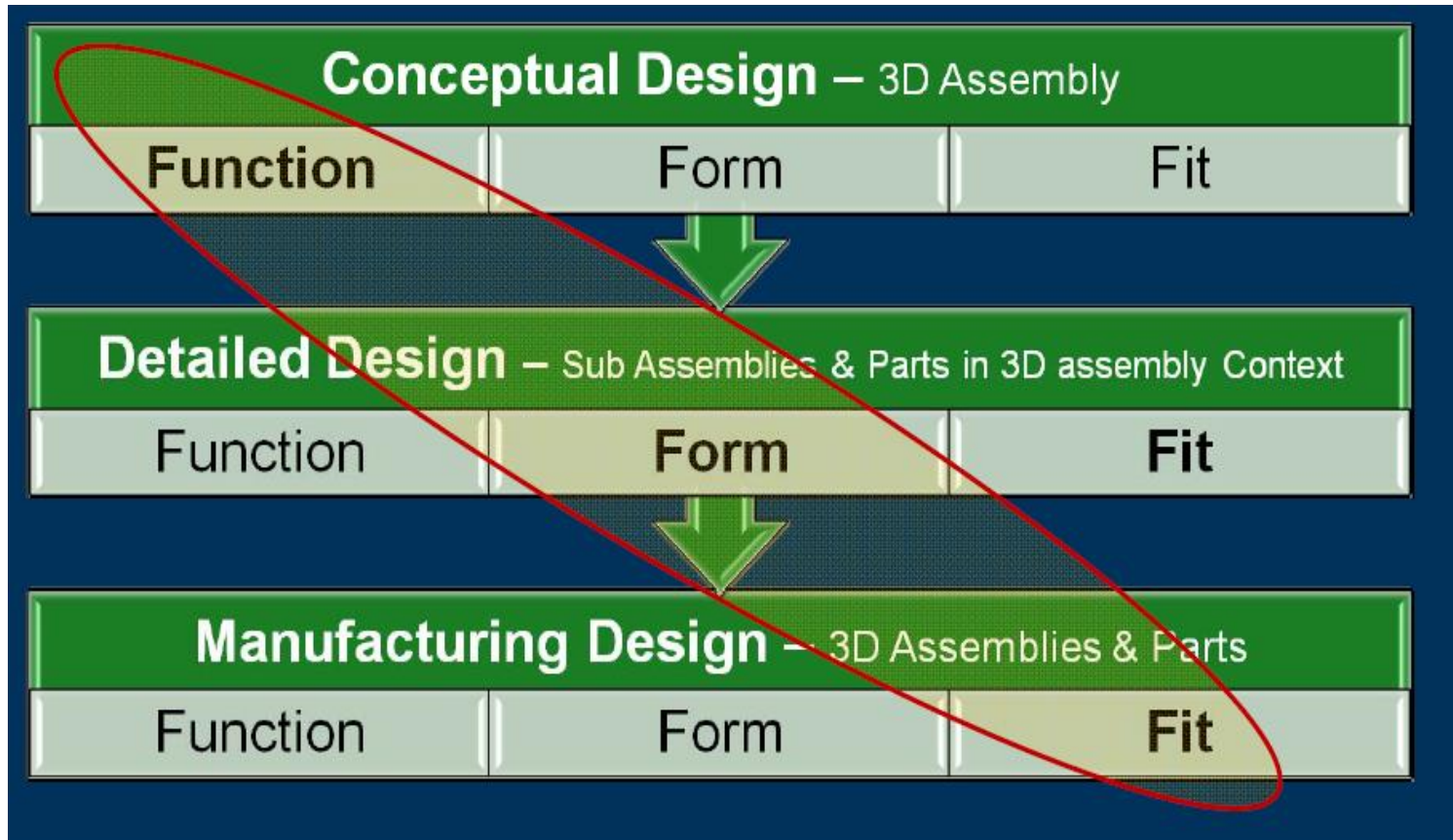
- Boyut sapmaları (size)
- Form sapmaları (form)
- Yönelim sapmaları (orientation)
- Konum sapmaları (location)

10 mikrondan daha hassas özelliklerde Pürüzlülük($\sqrt{}$) kontrolü tasarım gereksinimlerine alınmalıdır.

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- **Ürünün Biçim-Uyum-İşlevsel (3Fve I/R) özelliklerini ilişkilendirme**
- **Detay - Montaj - Sistem** seviyesinde bu ilişkiyi anahtar özellikler ve bunları GD&T ile tutulur.

Niçin İhtiyacımız var / Önemi ne ?

- Takımlama dahil, montaj arayüzlerini kontrol etmek için gerekli bilgileri sağlar
- Geçer-Geçmez (Go-NoGo) takım bilgileri sağlar
- Yerine Değiştirilebilirlik (I/R) özellikleri sağlar
- Anahtar Özellikleri (KC) belirlemeye yardım eder
- CAD-CAM-CMM yazılımlarını geliştirir ve eşleştirir
- Sürekli iyileştirme için (SPC) varyasyon yönetimi
- Üretimlerini aynılaştırarak Altyüklenici (SM)yönetimi
- Yaşam Döngüsü Yönetimini (PLM) destekler
- Model Tabanlı Müh./Kurum (MBE) iletişimini sağlar

**MBD, GD&T yi kullanır
ÜRÜNÜ, KALİTEYİ VE İLETİŞİMİ, geliştirir.
Kurumu MBE'ye Taşır.**

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tanışamadık çünkü:

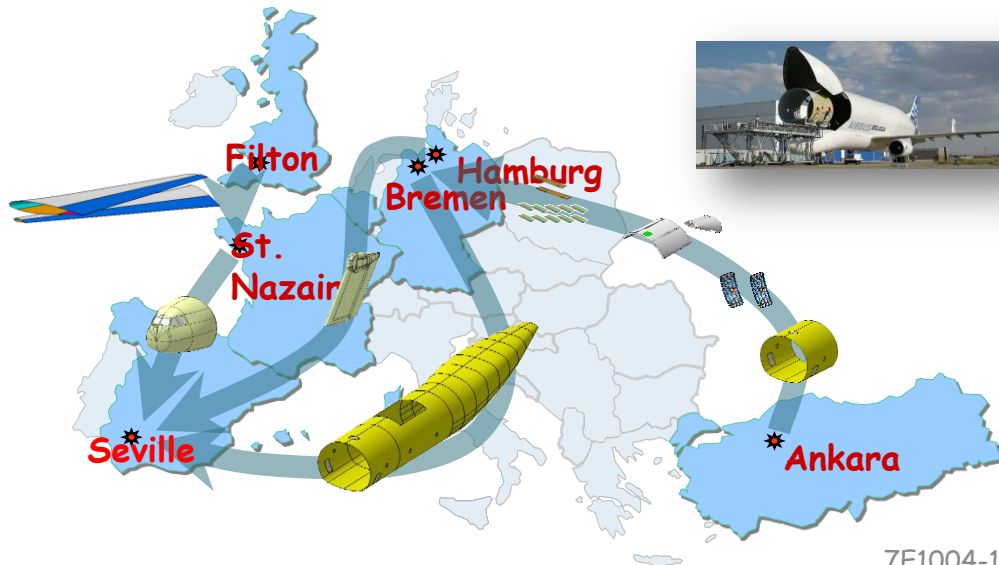
- Tecrübeye dayalı mühendislik, 2. Dünya savaşı sonrası askeri ürünlere ve kuruluşlara kaydı (**Marshall plan**)
- 1960-70 li yılların uzay yarışı ve alt yüklenici kullanımı yaratıcı beyinlerimizi sadece imalat mühendisliğine hapsetti (**Fiat, Renault, BMC, vb. Montaj sanayi**)
- 1974 Kıbrıs Ambargosu sonrası bu tecrübe tekrar askeri ürünlere kaydı ve alt sektörlerde marka yaratmaktan iyice uzaklaştık ve sayısal modellemelerden uzak kaldık (**NATO**)

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

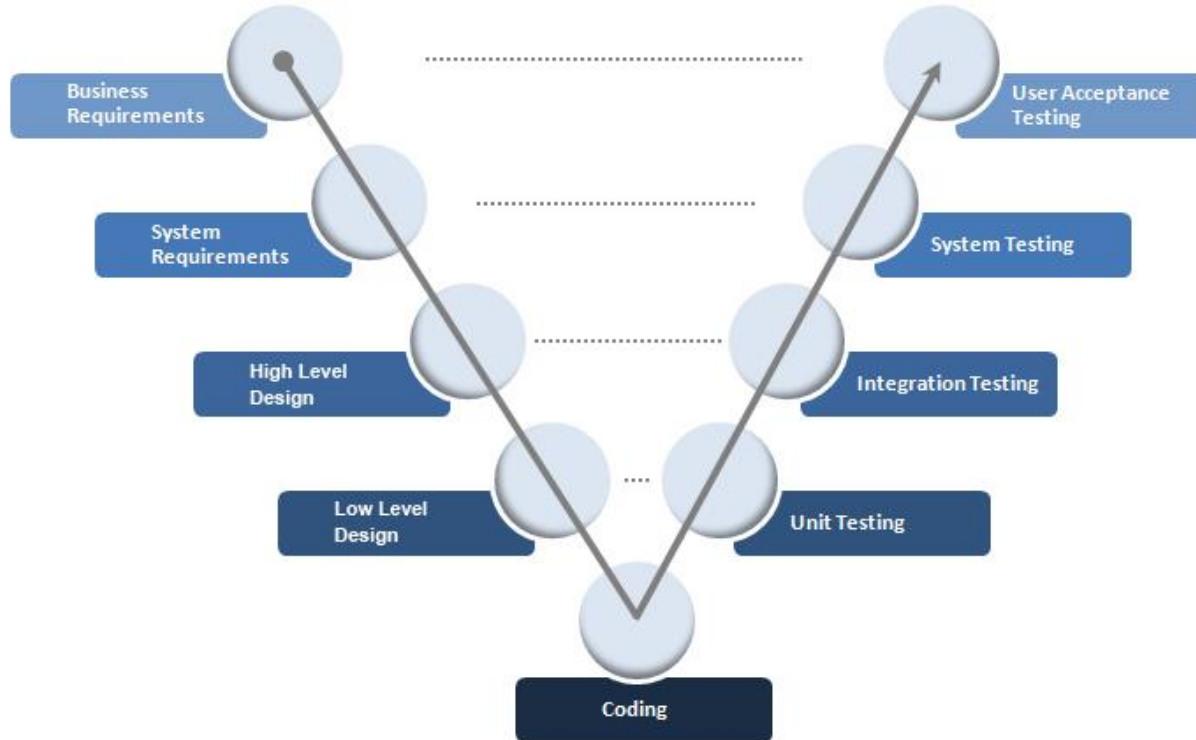
▪ Tanışamadık çünkü:

- 1990 larda hala yapmak ve seri üretmek yeterliydi, kimse yetkinlikleri ve süreçlerin verimliliğini fazla sorgulamadı, **(Globalizm)**
- İkinci milenyumda ürün bolluğunun etkisiyle, gerekli digital teknolojik araçlarına sahip olmamıza rağmen süreç temelli tasarımlar geç kaldı. **(Joint venture, QMS)**

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

- **Tanışamadık çünkü:**
- Şimdi **Endüstri 4.0** devriminde: Entegre ürünlere sahip olmayı amaçlıyoruz ancak bunu yaratacak denetim ve geçerliliğe dayalı tasarım süreçlerimiz uygun mu?

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

- **80 Yıldır biliniyor peki neden tanışmadık?**
- **Mühendislik eğitimindeki eğilim**
tasarımdan-teorik ve sayısal modele kayması
- **Alt Yüklenici Kullanımı**
mühendislerin üretim sürecinden fiziksel ayrılması
- Eğitim ve sözleşmelerdeki bu iki değişiklik farklı ürün tasarım felsefelerinin gelişmesini teşvik etti
  - mühendislik odaklı - **TECRÜBEYE DAYALI**
  - süreç temelli - **ÜRETİM TAKIMLARINA**
  - denetime dayalı - **DENETİM KALİTESİNE**

Soru: Yüksek teknolojili gelişmiş ürünler için hangisi?

- **Üretimin tarihçesi;** İmalatın günümüze kadar 3 aşamalı tarihsel gelişiminin tasarımları etkilemesine bakış;

1. PARÇALARI BİRBİRİNE UYDURARAK YAPILACAK ÜRETİM,

TECRÜBE ODAKLI TASARIM

2. TAKIMLARLA YAPILAN ÇOKLU ÜRETİM,

SÜREÇ TEMELLİ TASARIM

3. CNC ÜRETİM TEZGAHLARIYLA (TAKIM KULLANMADAN) YAPILAN ÇOKLU ÜRETİM,

DENETİME DAYALI TASARIM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

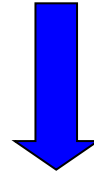
▪ Tecrübe Odaklı Tasarım

- Toleranslar, tasarım tecrübesi, en iyi tahmin, öngörülen üretim kapasitesi veya yap-test-düzeltilme yöntemlerine dayanarak parçaları birbirine uydurarak yapılan üretim tasarımı.
  - Atanırken üretimle genellikle iletişim yoktur.
  - Bu yöntem "duvarın üstüne" yaklaşımıdır. Seri üretime uygun değildir
  - Yaklaşımın zayıf yönü, sorunların üretim sırasında veya sonrasında, maliyetlerin en yüksek olduğu zaman ortaya çıkması
  - İmalat ve kalite personeli uyuşmazlıkları artar
  - Üretim sürelerini, mühendislik revizyonları ve genel maliyetleri artar

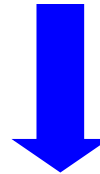
Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tecrübe Odaklı'dan - Süreç Temelli Tasarıma

PARÇAYI PARÇAYA UYDURARAK YAPILAN ÜRETİM

- TÜKETİMİN ARTIŞI ÜRETİM ARTIŞINI TETİKLEMESİ
- ÜRETİM ARAÇLARININ ARTAN TÜKETİMLE ORANTILI GELİŞMEMESİ
- PARÇALARIN DEĞİŞTİREBİLİR (I/R) OLMA İSTEĞİNİN ÖZELLİKLE SAVUNMA SANAYİNDE ARTIŞI

APARAT/ TAKIM YARDIMIYLA SÜREÇ TEMELLİ SERİ ÜRETİM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Süreç Temelli Tasarım

- **Toleranslar**, üretim süreç kabiliyetleri ile montaj parçaları arasındaki uyum ve işlevi sağlama üzerine yani **ölçülemeyen hassaslık kavramına** dayanır.
- 2D de imal edilen parçalar ölçülür ve çizim toleransındaysa, iyi kabul edilir, bununla birlikte, düzgün monte şartları takımlarla sağlanarak seri üretim şartlarının yakalanması.
- Bu durum, muayene sürecinin, 3F gereksinimi yerine sadece imalat prosesi toleranslarını doğrulamasını sağlar
- **Bu yöntem, imalat mühendisliğinin tasarım gereksinimlerini "belirlediği" süreç ve kuruluşlarda kullanılır.**

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

- Süreç Temelli' den - Denetime Dayalı Tasarıma

TAKIM / APARAT YARDIMIYLA SERİ ÜRETİM

- ÜRETİM TEZGAHLARININ GELİŞMESİ
- TOLERANS KAVRAMININ ÜRÜN İŞLEVSELLİĞİNE KAYMASI
- ÜRETİM MALİYETİ KAVRAMLARININ GELİŞMESİ

TAKIM / APARAT KULLANMADAN YAPILAN SERİ ÜRETİM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Denetime Dayalı Tasarım

- Parçanın fonksiyon sınırlarını, tolerans olarak kullanmaz.
- **Toleranslar** imal edilen parçaların ölçme tekniği ve ekipmanların **ölçülebilen sapma miktarından(accuracy)** üretilir.
- Muayene sisteminin ölçüm belirsizliğine dayanan sınır toleranslarını tasarım toleransı olarak atar.
- Bu yöntem kullanıldığında, çizimde tolerans değerleri, ölçüm belirsizliğinin yarısını işlevsel sınırların her bir ucundan çıkararak verilir. Bu daha küçük olacak tolerans değeri daha sonra parça kabulü veya reddi için temel oluşturur.
- Tasarımcı ve metroloğun ürün geliştirme aşamasında çok yakın çalışmasını gerektir ve **tasarımcının metroloji bilgisi yoksa, önerilen ölçüm tekniği bilinmiyorsa ve aslen tasarlandığı gibi yapılıp-ölçülüyorsa sistem çöker.**

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Denetime (Ölçümleme kabiliyetine) Dayalı Tasarım:

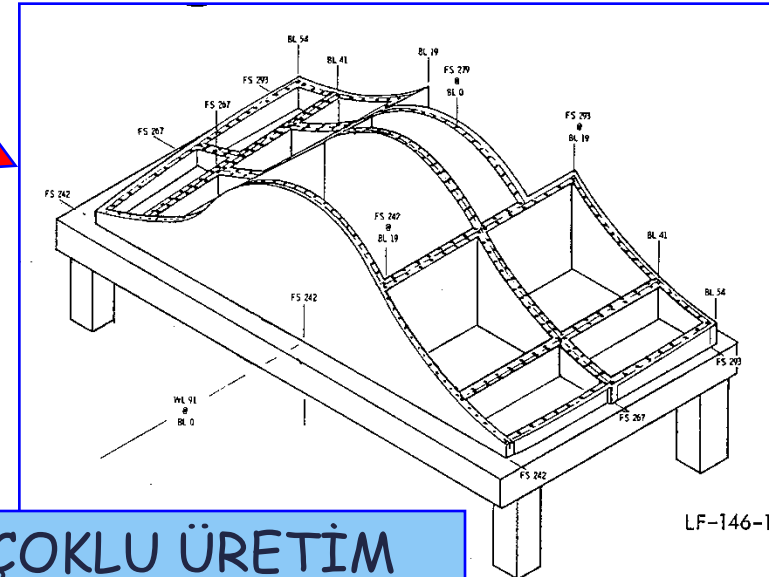
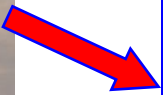
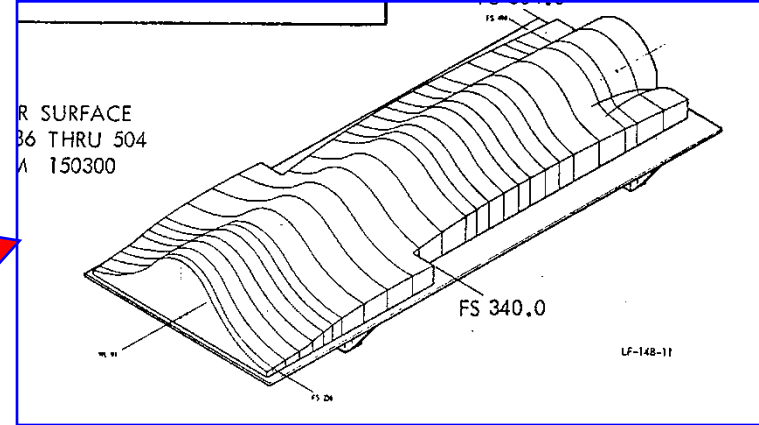
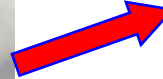
SERİ ÜRETİMLE BİRLİKTE PARÇALARIN DEĞİŞTİREBİLİR (I/R) OLMA GEREKSİNİMİNE MALİYET OLGUSU DA EKLENİNCE TOLERANS KAVRAMI DEĞİŞMİŞTİR

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tolerans Kavramında Gelişim;

ÖLÇÜLEMİYEN HASSASLIK (PRECISION)

TAKIM / APARAT YARDIMIYLA ÇOKLU ÜRETİM

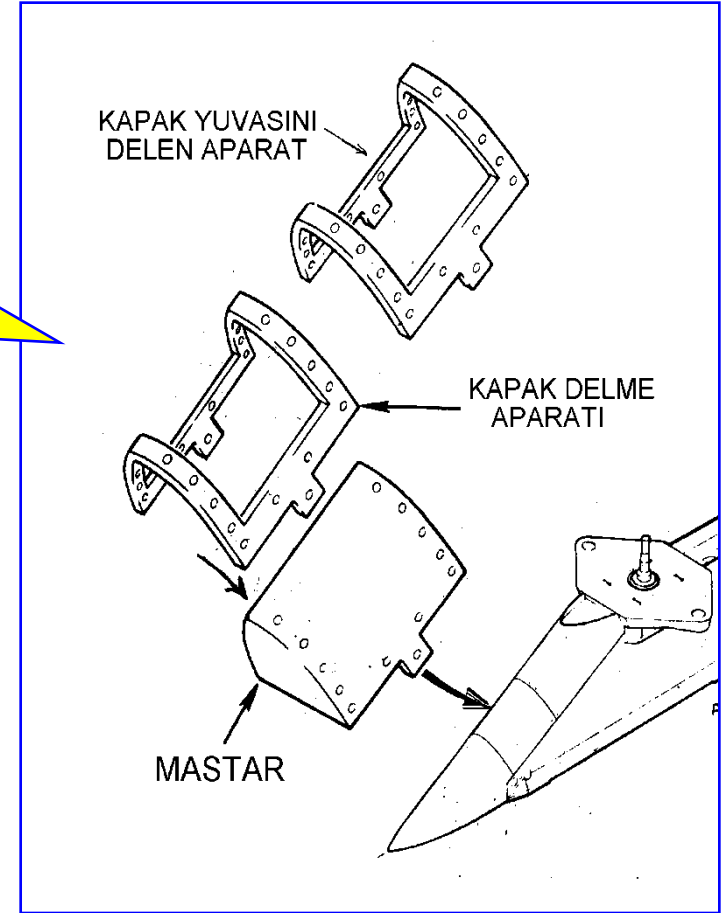
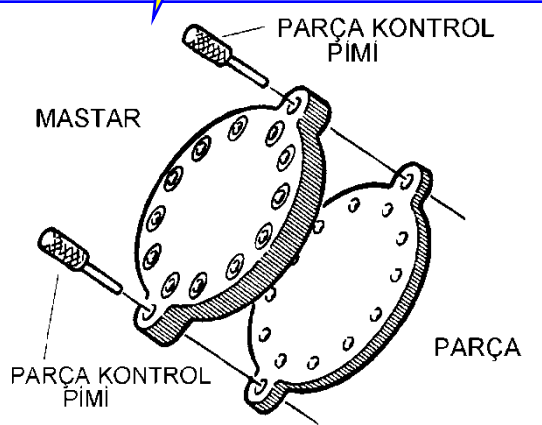
Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tolerans Kavramında Gelişim;

ÖLÇÜLEMİYEN HASSASLIK (PRECISION)

F-16

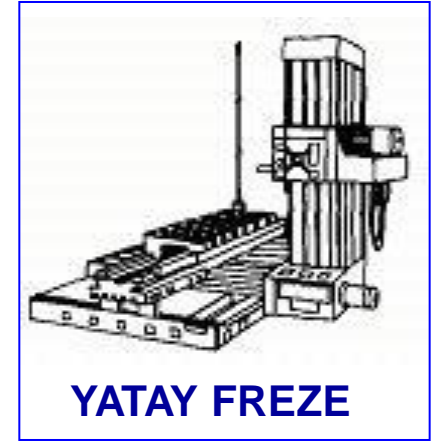
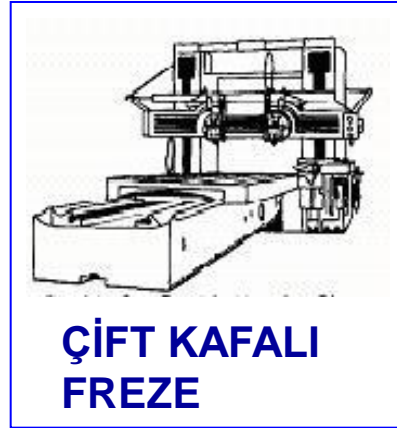
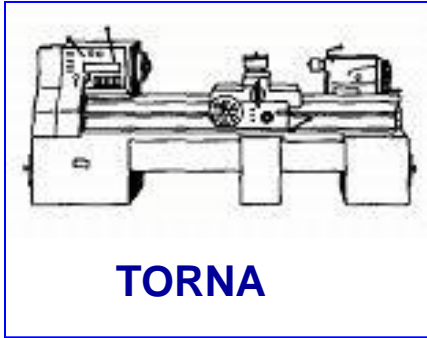

TAKIM / APARAT YARDIMIYLA ÇOKLU ÜRETİM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tolerans Kavramında Gelişim;

ÖLÇÜLEBİLEN SAPMA MİKTARI (ACCURACY)

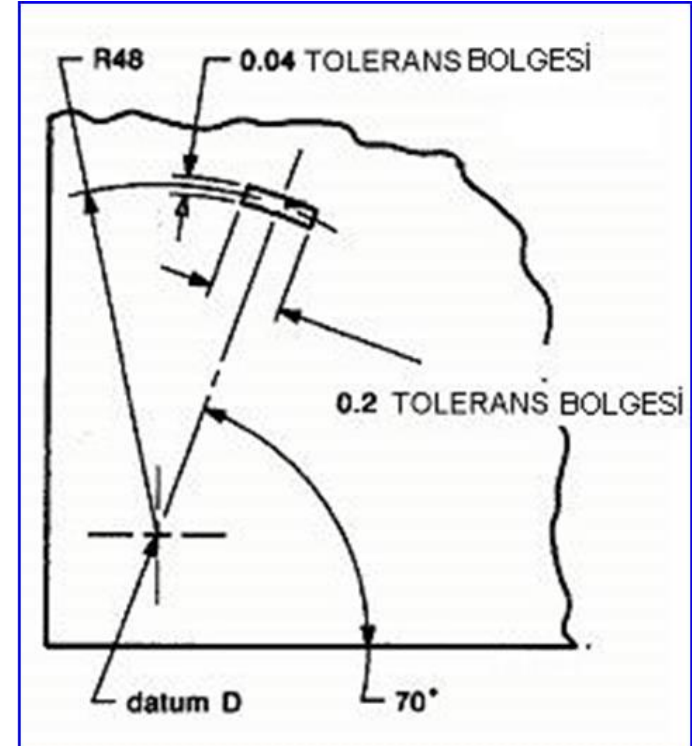
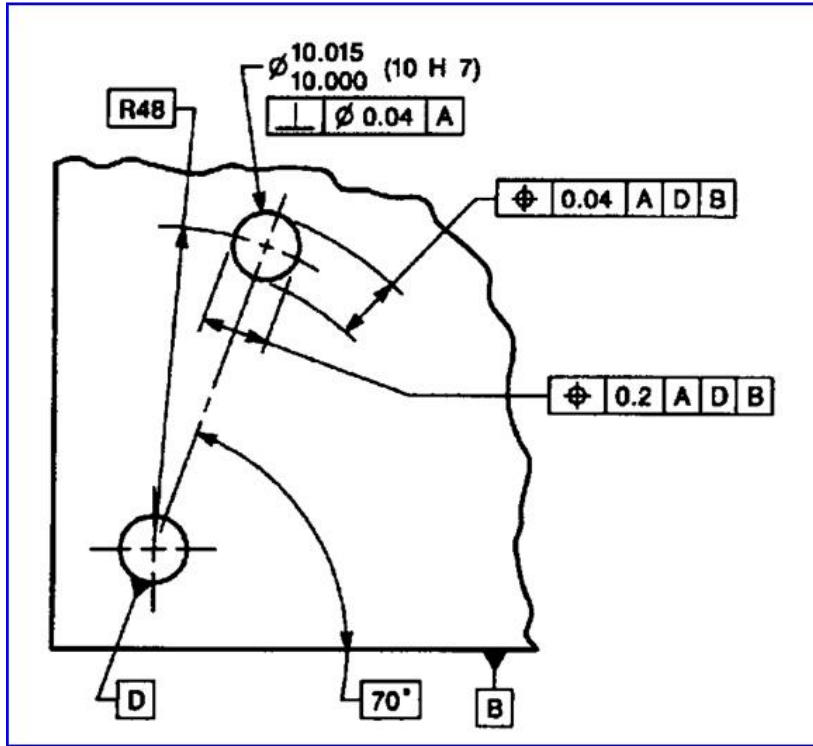
TAKIM / APARAT KULLANMADAN YAPILAN ÇOKLU(SERİ) ÜRETİM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Tolerans Kavramında Gelişim;

ÖLÇÜLEBİLEN SAPMA MİKTARI (ACCURACY)

FARKLI ZAMANDA - TEZGAHDA - YERDE ÜRETİLEN PARÇALAR İÇİN TOLERANS İHTİYACI

TAKIM / APARAT KULLANMADAN GD&T İLE ÇOKLU/SERİ ÜRETİM

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

- **Peki neden tıklamıyoruz:**
  - Endüstriyel teknolojilerdeki gelişmelerle artan bilgisayarlı imalat ve muayene tekniklerinin kullanımı, tasarımın daha titiz ifade edilmesini zorladı,
  - Bilgisayarlar kesin sayısal terimler istemekte, çizimler de kesin olmalıdır, ancak üretim farklılıkları için tek bir yorum ihtiyacı ve çizimin doğru olmasını ve toplam gereksinimlerin açıkça bildirmesini zorunlu kılmakta
  - Günümüzün imalat dünyasında, belirli bir parça bir şirkette, eşleşen karşılığı başka bir şirkette üretilebilir. Artık, çizimin ne söylemediğini açıklığa kavuşturmak için parçaları alıştırmak veya sözlü iletişimi kullanan basit atölye teknikleriyle çalışmayı mümkün kılmamakta.

Neden Tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

▪ Peki neden tıklamıyoruz:

- Terminolojisini kaçırdık (**keyword, TDK**)
- Öğretim/Eğitim-Sanayi işbirliği eksikliği (**OSB**)
- Stratejik teknolojilerde yetkinlik eksikliği (**AR-GE**)
- Üniversitelerde müfredatların güncellenmesi (**YÖK**)
- KYS ve entegre ürün uygunsuzluğu (**ISO 9001/AS9100**)
- Müşteri isterlerinin netleşmemesi (**TVP**)

Neden tanışmadık / Tıklamıyoruz ?

- İmalat ve kalite için gerekli açıklamaları ayırık düşünme yerine tasarım modeline baştan gömme

Part Number: 323Z4212-1/-2

Title: 323_HSEL_FTG_ACTUATOR_1_L_TAI
323_HSEL_FTG_ACTUATOR_1_R_TAI

Material:

- 7050-T7451 PLATE BMS7-323TYPE 1
- Primer (All) BMS 10-79 TYPE 3 FIN F-19.661
- Part Stock Size –Medium, (6 X 9.17 X 10.31) – Wt 2,90 kg
- Part Complexity – Average

Basic Manufacturing Processes:

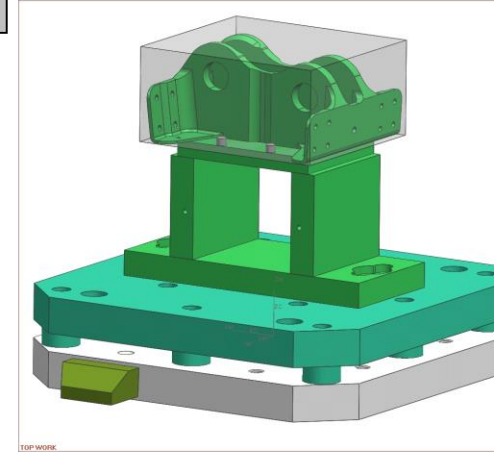
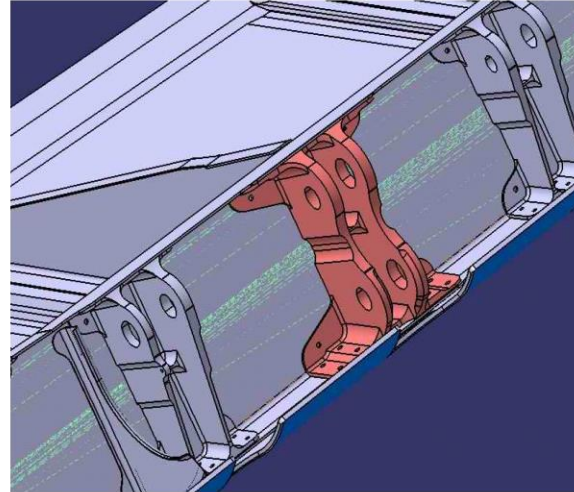
- Grain direction and ST direction marking
- NC machining per Catia model
- Shot peening
- Boric-sulfuric acid anodizing
- Painting
- Part identification

Tool Family:

▪ AL0261	MLFX	T14186L
▪ AL0392	DRJG	T16949L

Manufacturing / Assembly:

- Key Characteristics
  - None
- Key Inspection Areas
  - OML
  - Flange, Web surface
  - Edge Trim
  - Edge Radius
  - Flange & Web Thickness
  - I & R Control – None
  - Hinge holes concentricity
  - Hinge Hole Diameter
- Inspection Plan
  - Material Inspection – Manual Insp. per spect.
  - OML – CMM Controlled
  - CNC Edge Trim – First Article
  - CNC Edge Thickness – First Article
  - Hole Dia – Sample Inspection
  - Hole Position – Recurring(CMM)
  - NDT – Penetrant Inspect
  - Finish Control – Final Insp. per spect.

Process Specifications:

Material Specification	BMS7-323 TYPE1
Part Number Identification	BAC5307
Surface Roughness	BACD2097
Metal Removal	BAC5300
Vapor degrease Spect.	PS 40.017/BAC5408
Penetrant Inspecton	PS.35.11
Shot Peening	BAC 5730
Temporary Protection	BAC5034

Paint Requirements

Primer	Yes
White Topcoat	No

Hangi Teknolojiler / Kurumlar kullanılmalı?

▪ Teknolojiler

- Çoklu mühendislik disiplini içeren savunma ürünleri
- Karmaşık, entegre sistemlere sahip gelişmiş ürünler
- Maliyet etkin - yüksek kalitede - ürün yaşam döngüsü
- Sürekli geliştirme ve müşteri memnuniyeti
- Yazılım dışındaki mekanik ağırlıklı gelişmiş teknolojiler

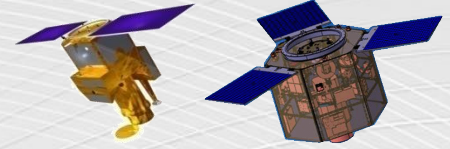
▪ Kurumlar

- Sistem platformuna sahip olmak isteyen savunma kurumları ve dış sağlayıcıları
- Havacılık-Uzay sektöründe entegre ürün yapan Tasarım-İmalat-Kalite kuruluşları ve bunların alt bileşenlerinin yüklenicileri
- Ortak imalat-Seri üretim, yerine kullanılabilirlik vb. özelliklerini içeren özellikle detay ve montajın ayrı alan-ülke-kıtalarda yapılan global projeler üzerine çalışan kurumlar.

Hangi Teknolojiler/Kurumlar Kullanmalı

UZAY-HAVACILIK VE ASKERİ SİSTEMLER

UZAY SİSTEMLERİ

ÖZGÜN TASARIM VE ORTAK GELİŞTİRME

MODERNİZASYON VE SİSTEM ENTEGRASYONU

İHRACATA YÖNELİK KOMPONENT/PARÇA

ORTAK ÜRETİM

1984

1986

1989

1993

2003

2011

2020

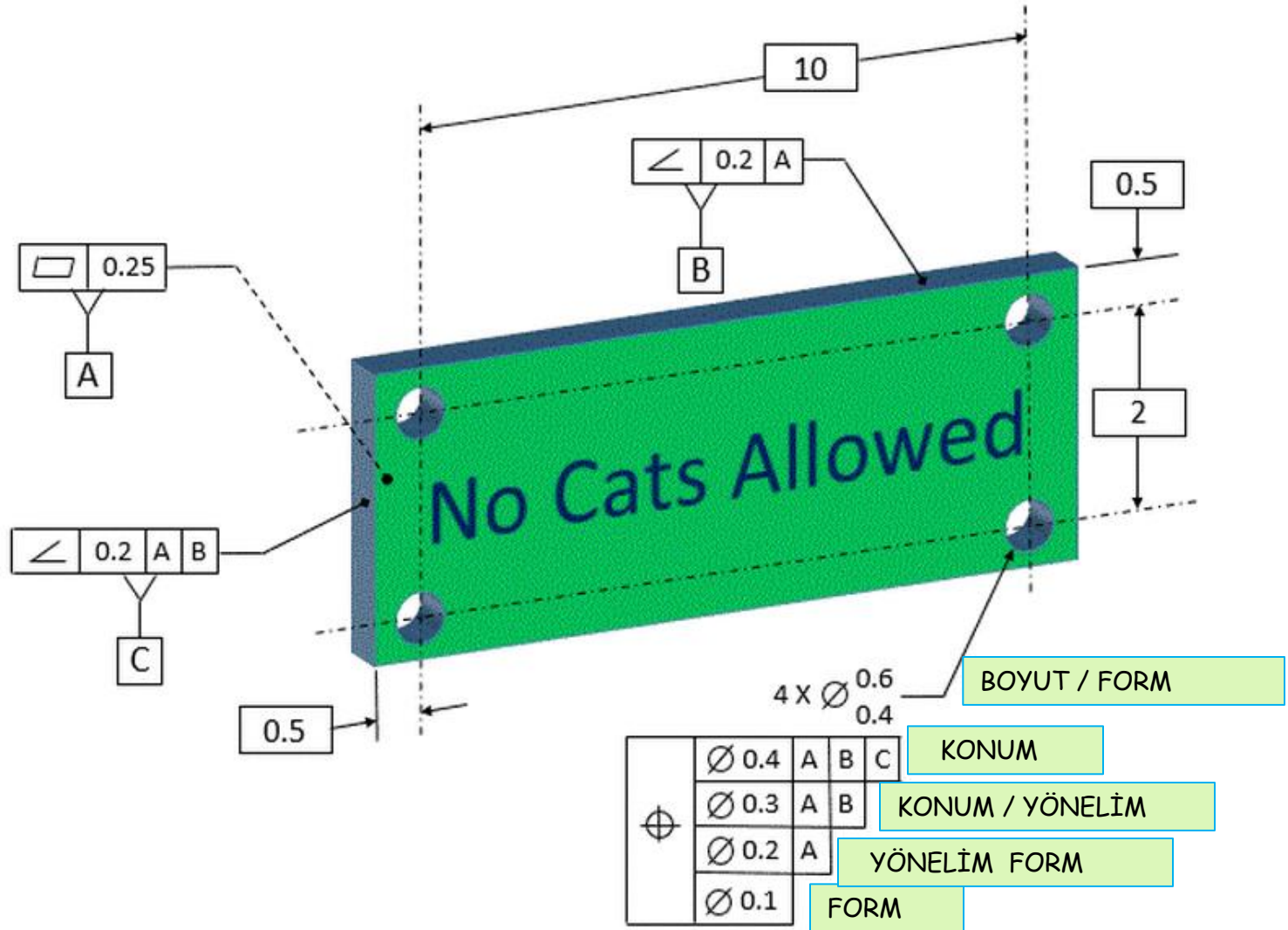
Ne zaman / Ne yapmak istediğimizde etkilidir?

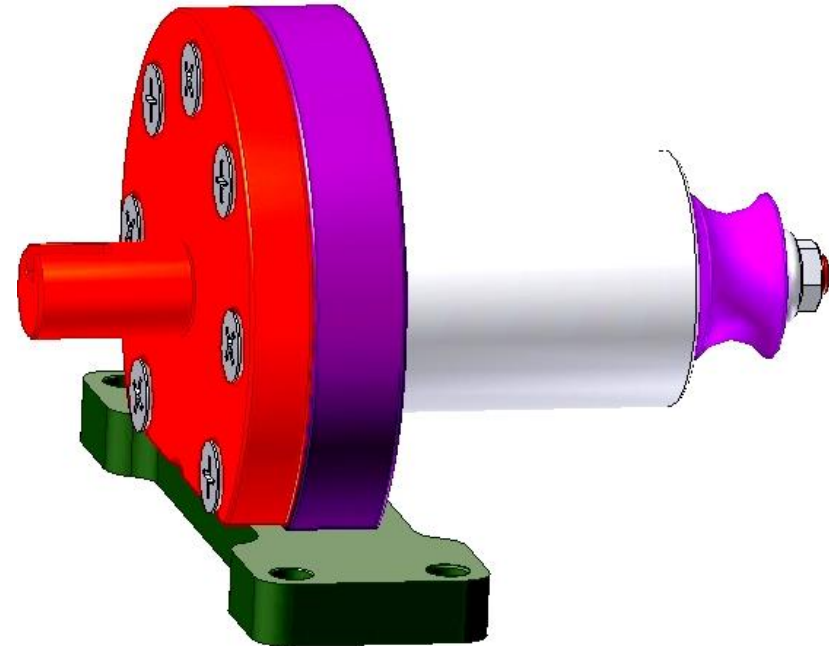
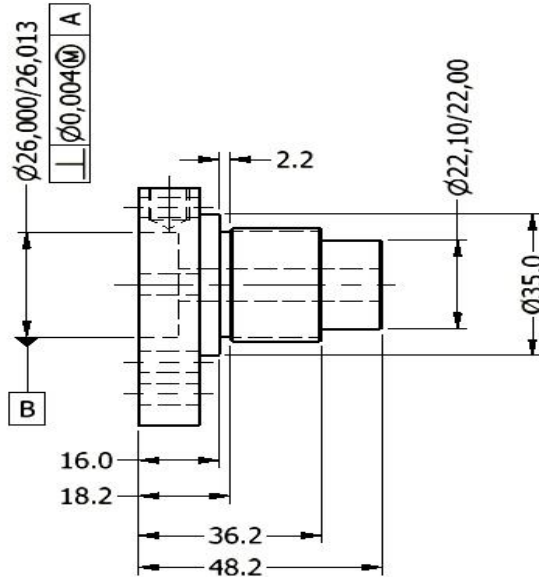
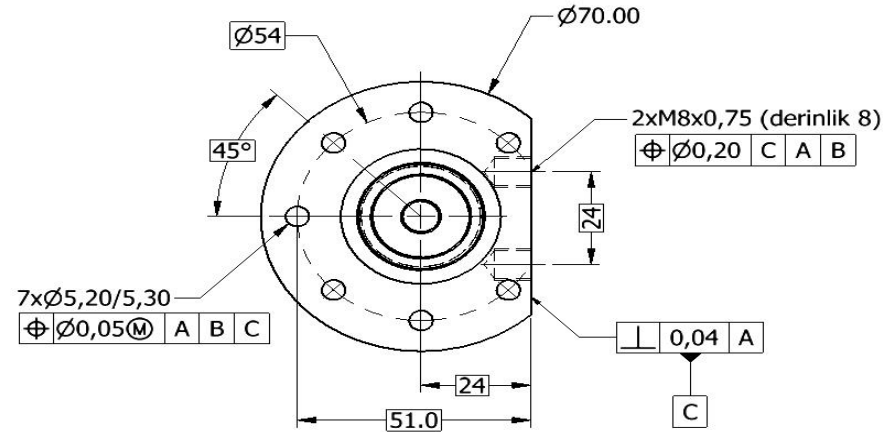
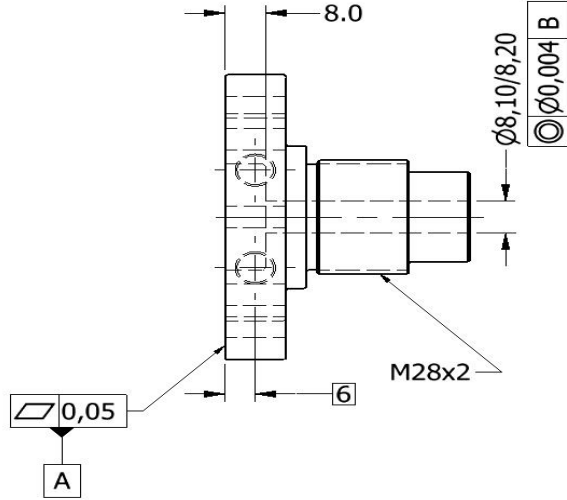
- İMALATA DAHA FAZLA TOLERANS SUNMA
- PARÇALARA DEĞİŞTİRİLEBİLİRLİK (I/R) ÖZELLİĞİ KAZANDIRMA
- TASARIM-İMALAT-KALİTE ARASINDA ORTAK VE DOĞRU BİR LİSAN OLUŞTURMA
- İSTENEN ŞEKİLDE UYUMLU PARÇA ELDE ETME
- TOLERANS DEĞİŞKENLİKLERİNİ YÖNETEBİLME

- Yetkinlik ve İletişimi güçlendirme
- Alt yüklenici ortamında çoklu ve rekabetçi yaklaşımda
- Ölçüm aletlerinin yükünü azaltma(fixed gage)
- CAD-CAM-CMM araçlarıyla çalışıyorsak
- TCE gibi süreç yönetim araçlarımız varsa
- MB Engineering /MB Enterprise

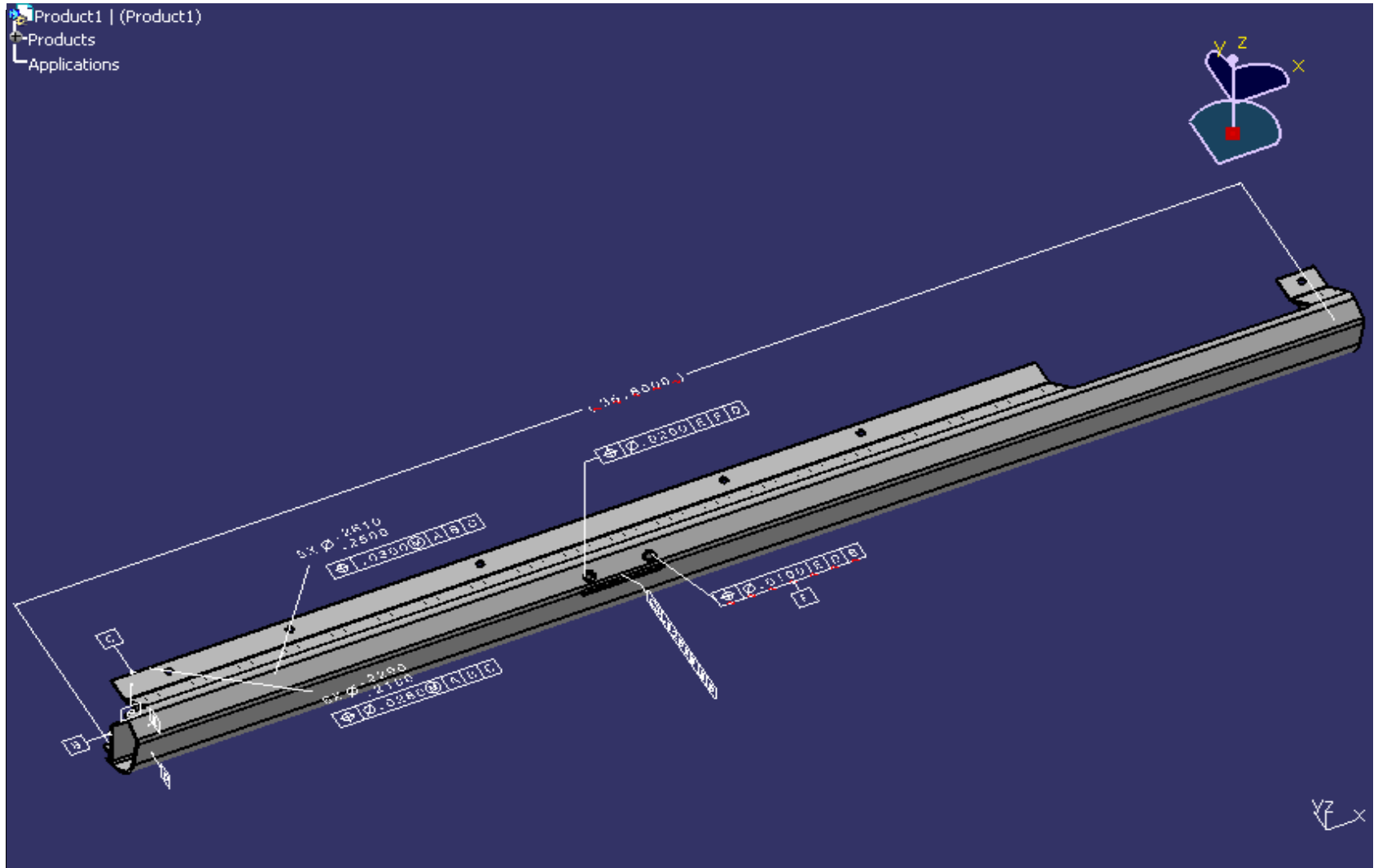
Toleranslandırmanın 4 seviyede denetlenebilir kontrolü

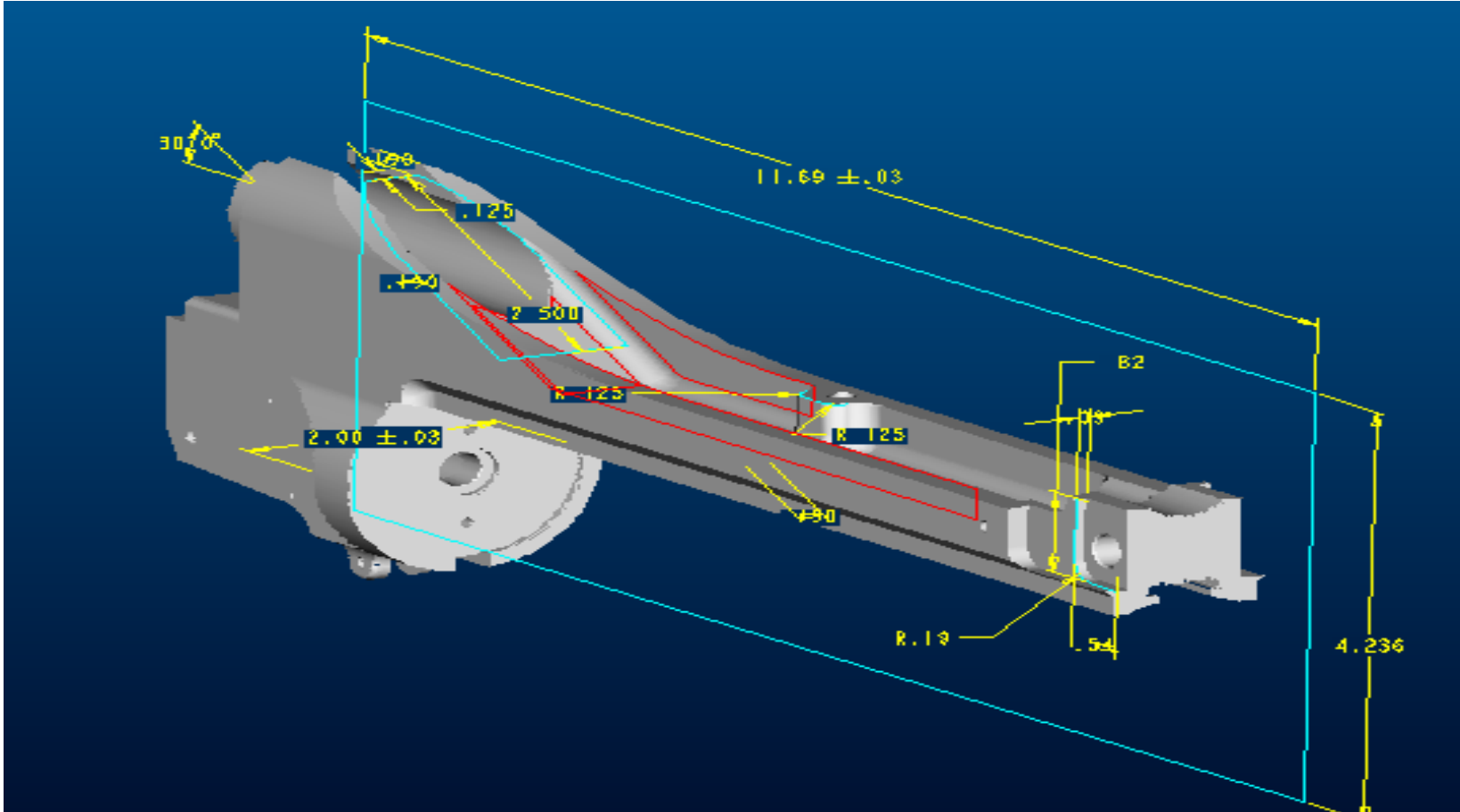
- Detay imalat seviyesinde montajı garanti altına alma

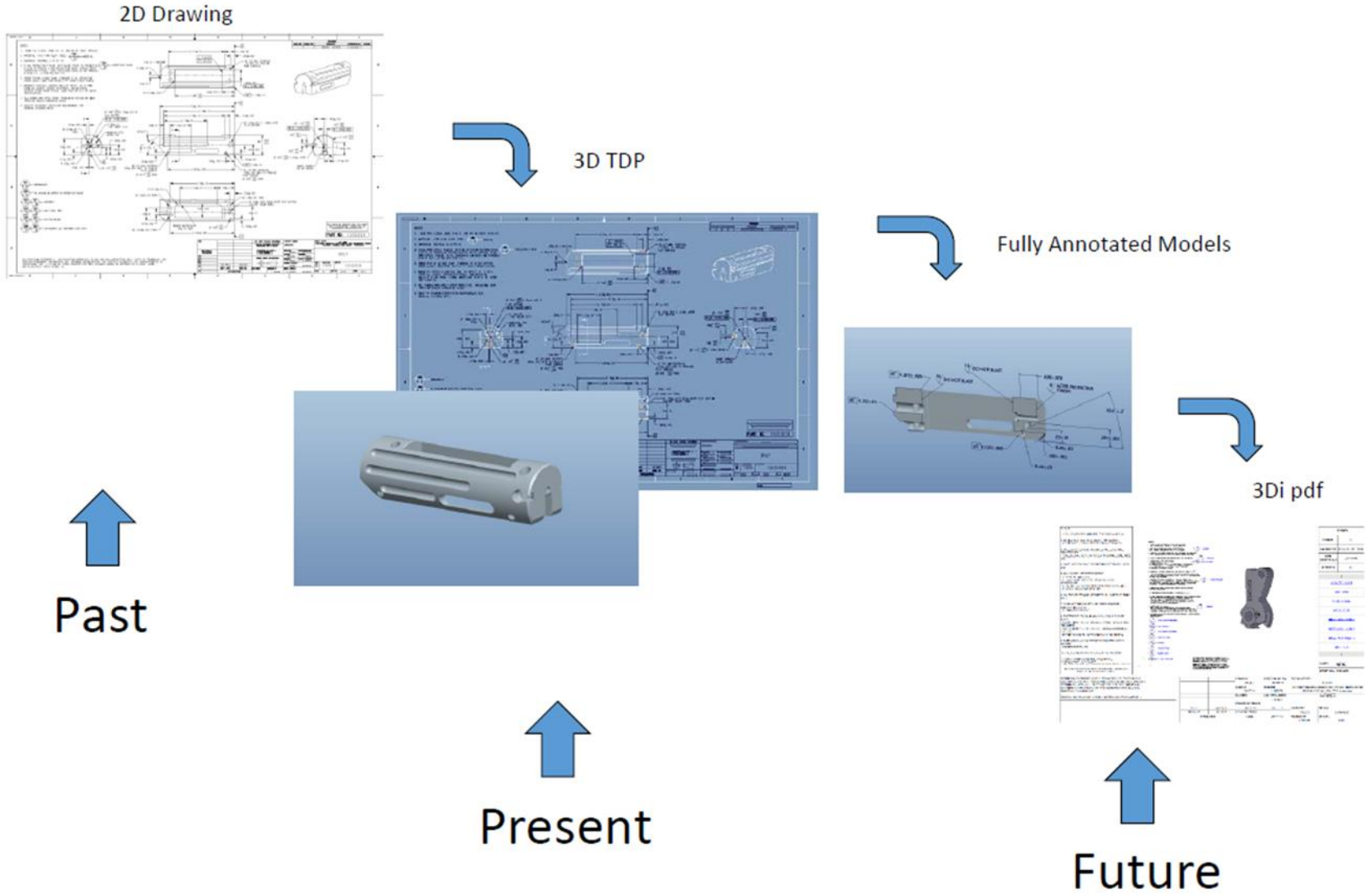
▪ GDT ile MBD

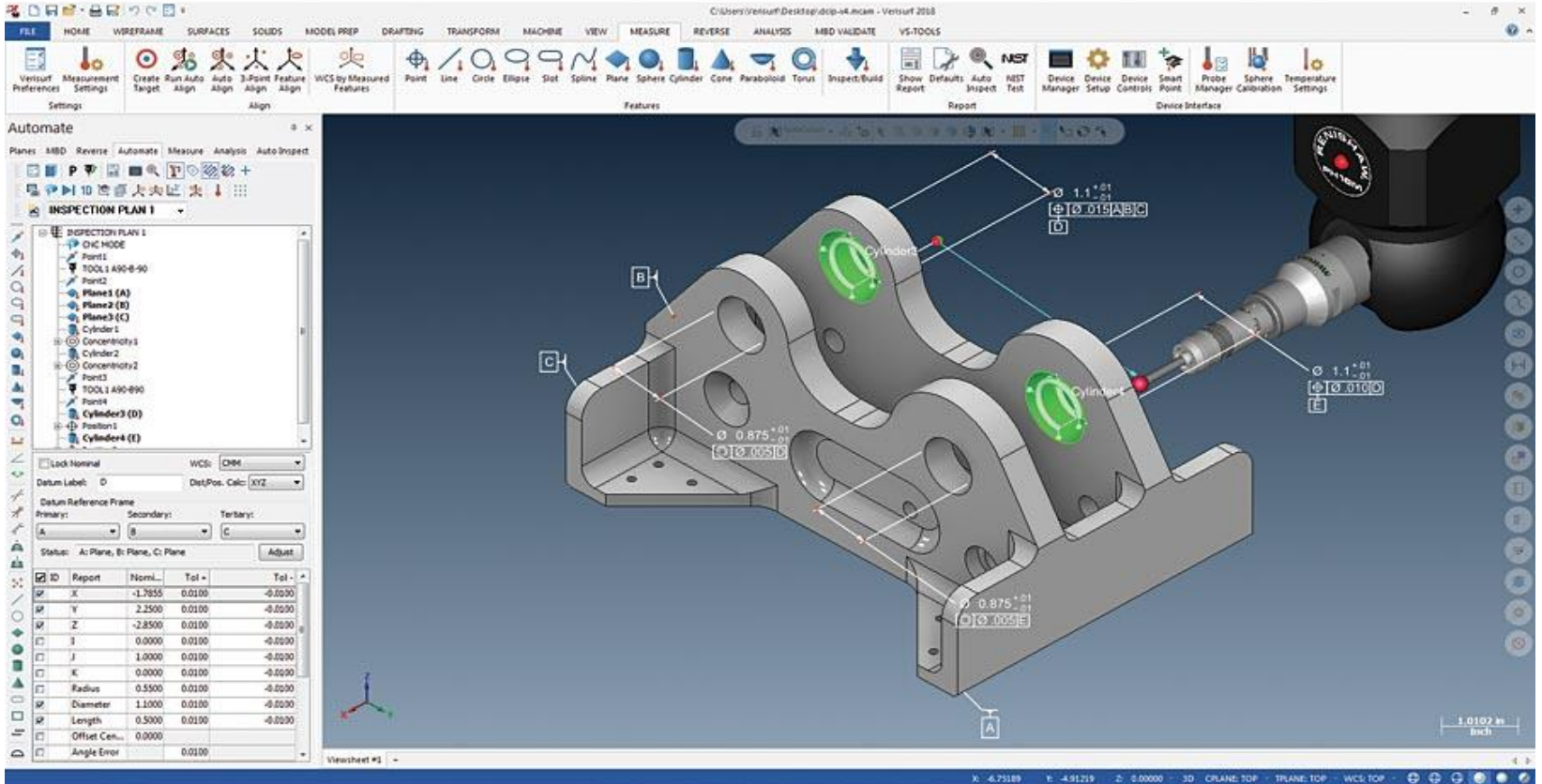
- MBD ile ürün özellikleri fonksiyonlarını denetlenebilir kılma

- 3Di PDF ile 3 boyutlu tasarımlar özel bir yazılım olmadan ofis uygulamaları ile tutarlı bir şekilde paylaşılabilir

- **3Di PDF-** Muayene/ölçüm sırasında kullanılan yazılım ve CAD modelinin ve ölçüm cihazının sanal (Virtual) ortamlarının çevrimiçi kullanımlarıyla uyumludur. Muayene ve kaliteyi desteklemek için GD&T verilerini kesme, kırpma, ekleme, değiştirme ve yeniden boyutlandırma vb. içerikle ilgili **güvenli kalıcı etkileşimler** yapılabilir

▪ Endüstri 4.0 için Modeli birden fazla 3Di PDF olarak sunma

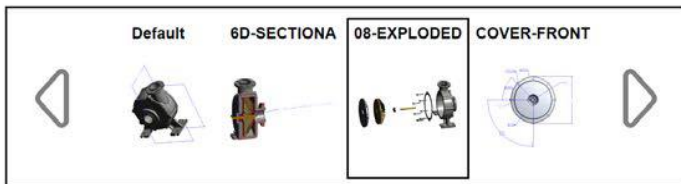
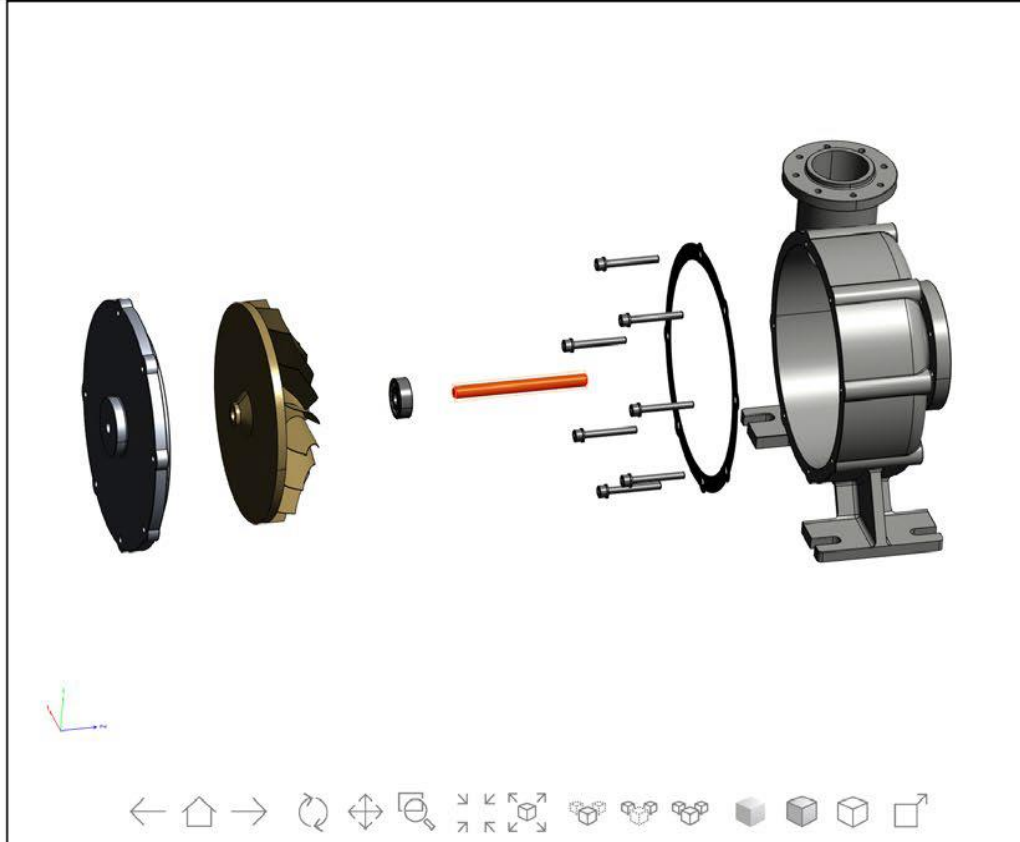
PARTS LIST		
#	NAME	QTY
1	450722_IMPELLER_REVB	1
2	348766_DRIVE_SHAFT_REVA	1
3	778594_CASE_REVA	1
4	667201_GASKET_REVA	1
5	134019_COVER_REVB	1
6	WASHER_NAS620_8	7
7	NAS1352_08_20	7
8	127_TN9	1
9	127_TN9_PART1	1
10	127_TN9_PART2	1
11	127_TN9_PART3	10
12	127_TN9_PART4	10

SEARCH Part nar.

Isolate Show All

MASS	0.0172451
MASS UNITS	lbm
MATERIAL	STEEL

MATURITY CODE	M3-PRODUCTION
ANNOTATION & ATTRIBUTE CODE	A2-PARTIAL
GEOMETRY CODE	G3-FULL

APPROVER NAME	APPROVER FUNCTION	DATE	SIGNATURE REQUIRED
STEVE JOHNSON	AUTHOR	09/05/2016	
BOB SHAW	LEAD ENGINEER	09/07/2016	
EDWARD GREEN	CHECKER	08/25/2016	
RICK ROBERTS	DESIGN	08/05/2016	

TETRA^{4D}

REV	DESCRIPTION
B	874631 Pump Assembly

NOTES/WORK INSTRUCTIONS

TECH SOFT 3D 2016, ALL RIGHTS RESERVED.

NOTES:

SELECT PARTS FROM BOM OR MODEL TO POPULATE ATTRIBUTE AND PROPERTY INFORMATION IN THE DESIGNATED FIELDS.

MODEL HAS BEEN CREATED IN ACCORDANCE WITH ASME Y14.5 2009.

CAGE CODE 3TKH2 TECH SOFT 3D 1567 SW CHANDLER AVE. BEND, OR 97702

DESCRIPTION	
DRIVE SHAFT	
NUMBER 348766	REVISION A

Vatanda
endüstrinin
gelişmesini
sağlamayı, medeni
bir millet olmanın
temel taşı
sayıyoruz.

K. Atatürk

APPLY GD&T TO FEATURES AT FOUR LEVELS CONTROL

OR
READ LUCKY LUKE COMICS TO UNDERSTAND
DALTON BROTHERS